

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka a literatury

**Ochotnické divadlo jako fenomén české
divadelní scény**

Bakalářská práce

Autor: Tereza Blažková
Studijní program: B 7310 Filologie
Studijní obor: Jazyková a literární kultura
Vedoucí práce: Mgr. Michal Šeba

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

Pedagogická fakulta

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	Tereza Blažková
Osobní číslo:	P121271
Studijní program:	B7310 Filologie
Studijní obor:	Jazyková a literární kultura
Název tématu:	Ochotnické divadlo jako fenomén české divadelní scény
Zadávající katedra:	Katedra českého jazyka a literatury

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í:

Bakalářská práce pojednává v teoretické části o historii, vývoji a fungování ochotnického divadla na území dnešní České republiky a o jeho postavení nejen v kulturní sféře. V užším kontextu se pak práce zaměří na prozkoumání několika vybraných ochotnických spolků ze studentčina okolí, u kterých bude provedena hlubší analýza a případně dojde i na srovnání technického a uměleckého vedení vybraných spolků. Praktická část pak bude pojednávat o realizaci divadelního představení amatérským souborem Vicena Ústí nad Orlicí. MÍSTOPIS českého amatérského divadla, I+II. díl. Praha, IPOS-ARTAMA 2001, s. 172?173. <http://www.amaterskedivadlo.cz/> Vladimír Vojík: Podnikání v kultuře a umění: arts management. Praha: ASPI, 2008, 183 s CESTY českého amatérského divadla. Vývojové tendence. Zprac. Jan Císař a kol. Praha, IPOS-ARTAMA 1998, s. 52, 374.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování bakalářské práce:
Seznam odborné literatury:

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Michal Šeba**
Katedra českého jazyka a literatury

Oponent bakalářské práce: **doc. PaedDr. Božena Plánská, CSc.**

Datum zadání bakalářské práce: **26. února 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **28. května 2015**

doc. PhDr. Pavel Vacek, Ph.D.
děkan

L.S.

doc. PaedDr. Alena Zachová, CSc.
vedoucí katedry

Dne

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 28. května 2015

Tereza Blažková

Poděkování

Děkuji Mgr. Michalu Šebovi za odborné vedení bakalářské práce a poskytnutí cenných rad. Dále děkuji Mgr. Evě Suchomelové za podnětné připomínky a Divadelnímu souboru Vicena Ústí nad Orlicí za pomoc při realizaci divadelní inscenace Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant?.

Bibliografický záznam

BLAŽKOVÁ, Tereza. *Ochotnické divadlo jako fenomén české divadelní scény*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, 2015. 77 s. Bakalářská práce.

Anotace

Bakalářská práce v teoretické části pojednává o historii, vývoji a fungování ochotnického divadla na území dnešní České republiky a o jeho postavení nejen v kulturní sféře. V užším kontextu se pak bakalářská práce zaměřuje na prozkoumání vývojových tendencí amatérského divadla v Ústí nad Orlicí, odkud autorka práce pochází. Praktická část je založena na poznatcích získaných při realizaci divadelního představení *Madam Colombová zasahuje* s amatérským souborem *Vicena Ústí nad Orlicí*.

Klíčová slova: ochotnické divadlo, Ústí nad Orlicí, Divadelní soubor *Vicena*, *Madam Colombová zasahuje*, realizace představení

Bibliographical record

BLAŽKOVÁ TEREZA, *Amateur theatre as a phenomenon of the Czech theatre scene*. Hradec Králové: University of Hradec Králové, Pedagogical Faculty, 2015. 77 pp. Bachelor Thesis.

Annontation

The Bachelor Thesis deals with the theoretical part of the history, development and operation of amateur theatre in today's Czech Republic and its position not only in the cultural sphere. In the narrower context of Bachelor Thesis is to explore trends in amateur theatre in Ústí nad Orlicí, where the author of the Thesis comes from. The practical part is based on lessons learned in the implementation of the theatrical performance of *Madam Colombo's strikes* with the amateur ensemble *Vicena Ústí nad Orlicí*.

Keywords: amateur theatre, Ústí nad Orlicí, Theatre ensemble *Vicena*, *Madam Colombo's strikes*, implementation performance

Obsah

Úvod	8
1. Historie ochotnického divadla	11
1. 1 Počátky ochotnického divadla (12. – 18. století)	11
1. 2 Rozkvět ochotnického divadla (od počátku 19. století do roku 1918).....	14
1. 3 Ochotnické divadlo za první republiky a druhé světové války	18
1. 4 Ochotnické divadlo v době totality (1945 – 1989).....	22
1. 5 Ochotnické divadlo po listopadu 1989.....	25
2. Vývoj ochotnického divadla v Ústí nad Orlicí.....	27
2. 1 Historie Divadelního spolku Vicena	29
3. Realizace divadelní inscenace v podmínkách amatérského souboru	34
3. 1 Výběr ochotnického souboru	34
3. 2 Výběr divadelní hry.....	35
3. 3 Seznámení výboru DS Vicena se záměrem realizace nové inscenace	37
3. 4 Předzkoušková fáze.....	38
3. 4. 1 Rozpočet	38
3. 4. 2 Dotace	40
3. 4. 3 Licence	40
3. 4. 4 Sestavení inscenačního týmu.....	44
3. 4. 5 Scéna.....	45
3. 4. 6 Kostýmy	46
3. 4. 7 Světelný design.....	46
3. 4. 8 Hudební a zvuková složka inscenace	47
3. 5 Plán zkoušek.....	48
3. 5. 1 První zkouška	50
3. 5. 2 Čtená zkouška.....	50
3. 5. 3 Zkoušky probíhající ve zkušebně	51
3. 5. 4 Hlavní zkouška	54
3. 5. 5. Generální zkouška	55
3. 6 Premiéra	56

4. Propagace amatérské divadelní inscenace	57
4. 1 Tvorba propagačních materiálů.....	57
4. 1. 1 Plakát	57
4. 1. 2 Divadelní program.....	58
4. 2 Zvolené formy komunikace	59
4. 2. 1 Elektronická média	59
4. 2. 2 Tištěná média.....	60
5. Divácké přijetí inscenace Madam Colombová zasahuje	62
5. 1 Informace o respondentech	62
5. 3 Komplexní hodnocení inscenace Madam Colombová zasahuje	65
5. 2 Hodnocení jednotlivých složek inscenace Madam Colombová zasahuje.....	68
5. 3 Hodnocení postav	70
5. 4 Shrnutí dotazníkového šetření.....	71
Závěr	72
Použité prameny a zdroje	73
Seznam obrázků	75
Seznam tabulek	76
Seznam příloh	77
Příloha č. 1 – Žádost o dotaci města Ústí nad Orlicí.....	1
Příloha č. 2 – Žádost o poskytnutí licence	8
Příloha č. 3 – Licenční smlouva.....	9
Příloha č. 4 – Scéna	13
Příloha č. 5 – Kostýmy.....	14
Příloha č. 6 – Pozvánka na zahajovací zkoušku.....	16
Příloha č. 7 – Plakát	17
Příloha č. 8 – Divadelní program	18

Úvod

Divadlo je neobyčejný svět, jenž fascinuje nejen diváky usazené v přítmí hlediště, ale také samotné aktéry na jevišti a samozřejmě i různé technické síly v zákulisí. Večer co večer diváci přistupují na nepsanou dohodu, která hercům umožňuje proměnit se ve zcela jiné osoby, či dokonce zvířata nebo věci a následně pomocí hraní předat nakumulovanou energii zpět do hlediště. Tento proces už ale každý návštěvník divadelního představení ocení vždy jiným způsobem.

Divadlo se obecně kromě dělení z hlediska estetického na dobré a špatné, dále člení také z hlediska funkčního na profesionální a amatérské. Zatímco profesionální herci vykonávají divadlo jako svou profesi a tvoří umění za úplatu, herci amatéři dělají divadlo z ochoty a lásky (z latin. *amare* = milovat, dělat něco rád), a tudíž svůj veškerý volný čas zasvěcují múze Thálii, aniž by za své služby požadovali honorář. Jedinou, ale o to cennější odměnou za jejich výkon jim je vřelý divácký potlesk. Tato láska českých ochotníků k divadelnímu umění nemá v evropském a snad ani ve světovém měřítku obdoby. Navíc nelze těmto neprofesionálním divadelníkům upřít jejich nesporný přínos při formování národního uvědomování a pospolitosti, či zásluhu na kultivaci českého jazyka a kultury nejen v době národního obrození. Proto se tento český divadelní fenomén stal stěžejním námětem pro napsání této bakalářské práce, která je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části se autorka práce zaměřuje především na komplexní postižení dějin ochotnického divadla na našem území. Této problematice se podrobně věnuje v první kapitole, kterou dále člení podle jednotlivých časových etap do pěti podkapitol. V každé podkapitole se autorka práce zabývá společenskými, kulturními i politickými vlivy, jež v mnohém poznamenaly repertoárovou skladbu, ansámblové složení a také samotnou činnost ochotnických spolků. V druhé kapitole teoretické části autorka práce podrobně mapuje historický vývoj ochotnického divadla ve městě Ústí nad Orlicí, odkud sama pochází. Svou pozornost soustředila především na Divadelní soubor Vicena Ústí nad Orlicí, který je nejstarším orlickoústeckým spolkem. Na tomto souboru lze také dobře demonstrovat, jakým způsobem se na jednom ochotnickém spolku odrazila souhrnná historie ochotnického divadelního odvětví vylíčená v první kapitole. V závěru druhé kapitoly je rovněž popsán také současný stav amatérského divadla ve městě.

Praktická část této bakalářské práce je věnována především realizaci a propagaci divadelní inscenace v podmínkách amatérského souboru. V první kapitole praktické části jsou zdokumentovány veškeré kroky, které autorka práce musela učinit při realizaci inscenace „Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant?“. Tato kapitola tedy zahrnuje nejen předzkouškovou fázi, ve které jsou řešeny administrativní, finanční, technické i umělecké složky, ale také zkouškové období, v němž je podrobně popsána práce s divadelním souborem. Za účelem realizace inscenace byl vybrán Divadelní soubor Vicena Ústí nad Orlicí, jehož řádnou členkou je autorka bakalářské práce již od roku 2008. V další kapitole praktické části je popsán proces propagace amatérské divadelní inscenace. Autorka práce zde věnuje pozornost především tvorbě propagačních materiálů – plakátu a divadelnímu programu, a následně také volbě forem komunikace s potenciálními diváky pomocí elektronických a tištěných médií. Na úplný závěr této části zařadila autorka práce kapitolu, která pojednává o diváckém ohlasu na inscenaci Madam Colombová zasahuje. Tato graficky zpracovaná kapitola vznikla pomocí dotazníkového šetření.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Historie ochotnického divadla

Dějiny neprofesionálního divadla provozovaného na území Čech, Moravy a Slezska již od sklonku 12. století jsou poměrně složitým historickým procesem, ve kterém lze sledovat jednotlivé etnické, funkční, dějinné a také organizační problémy až do dnešních dnů. Tuto kapitolu lze tedy uchopit různými způsoby. Aby autorka práce postihla problematiku českého neprofesionálního divadla, označovaného rovněž jako divadlo ochotnické a později i amatérské, co nejkompaktněji, je každá podkapitola věnovaná určitému časovému období, v němž je činnost tohoto typu divadla a jeho repertoárové skladby vnímána v kontextu kulturním, společenském a politickém.

1. 1 Počátky ochotnického divadla (12. – 18. století)

První zmínky o hraní divadla z ochoty lze najít již v písemných dokumentech z 12. století (například v Kosmově kronice). V této době totiž dochází k rozkvětu liturgického dramatu, jež provozovali duchovní a jejich žáci, kteří se připravovali na kněžské povolání. Podle textu evangelíí pak v jejich produkci vznikaly například živé obrazy prezentované na Boží hod vánoční či svátky velikonoční. Během těchto významných svátků se v režii církevních představitelů pěly na kostelních kůrech také gregoriánské chorály.¹

Spojení zpěvu, tance, kostýmů, masek a divadelních rekvizit se užívalo rovněž při konání masopustu. Tato význačná slavnost středověku sdružovala všechny vrstvy obyvatelstva, které uctívaly nejen pradávne tradice a jejich symboliku, ale vyjadřovaly i současnou mentalitu středověké společnosti.

S postupným rozkvětem světské rytířské kultury na knížecích dvorech docházelo ve 13. století k oslabení vlivu náboženského dramatu, které postupně nahrazovalo divadlo světské, jež po českých zemích šířili slavní jokatéři či žakéři (v dalších evropských zemích nazývaní též trubadúři a minnesängři). Vedle těchto „profesionálních“ umělců (své kejkle však mohli provozovat rovněž jen příležitostně) se

¹ CÍSAŘ, J. *Přehled dějin českého divadla*. 2006. Vyd. 2. Praha: Akademie múzických umění, 314 s. ISBN 80-7331-072-4., str. 9

na veřejnosti začínali uplatňovat i potulní žáci, zvaní vaganti, které spolu s bonifanty (sboroví zpěváci) lze označit za nejstarší středověké divadelníky z ochoty.² Avšak při tomto smělém začlenění umělců musíme brát v potaz skutečnost, že v této době ještě nedochází k striktnímu rozdělování divadla na profesionální a amatérské.

Intenzivnější osamostatnění zažilo neprofesionální české divadlo právě až ve 14. století, kdy došlo ke sblížení náboženského divadla se životem soudobé společnosti při tzv. pašijových hrách, na kterých se podíleli převážně vaganti. K obohacení individuální žakovské divadelní tvorby přispělo založení Karlovy univerzity v roce 1348. Díky této skutečnosti se začal zvyšovat počet diváků i účinkujících v oblíbených žakovských obřadech a parodických výstupech.

V 15. století se divadelnictví kvůli zamítavým postojům ze strany husitů příliš nerozvíjelo a pokračovalo se v tradici žakovských produkcí. Jedinou výjimku lze zaznamenat na dvoře krále Jiřího z Poděbrad, který se navrátil k zvyklosti mít svého vlastního dvorského šaška. Naopak 16. století přináší mnoho nových reforem nejen v náboženství, ale také v kultuře. Cílem humanistického divadla bylo propagovat kulturu a vzdělávat měšťské i lidové vrstvy. Proto se ve velkém množství začaly na provizorních jevištích objevovat soudobé biblické hry v češtině, které byly stylizované jako aktuální příběhy ze života a zdůrazňovaly náboženskou morálku. Šíření osvěty bylo v této době také cílem vznikajících *literátských bratrstev*.³ Tato dobrovolná sdružení měšťanů sloužila nejen k pěstování církevních liturgických zpěvů a hudby, ale také k organizování dobročinných akcí. Dále pečovala o měšťské školství a později rovněž i o samotná školská divadelní představení, jež sloužila v Čechách, na Moravě i ve Slezsku k prezentaci nejen Karlovy univerzity, ale také měšťských škol, jejich kantorů a žáků.

V lidovém prostředí se v českých městech a na vesnicích vedle zvyklostí a tradic začínají rozmáhat a prosazovat další oblíbené zábavy, výroční či rodinné obřady a kolední obchůzky žáků, jež měly za úkol získávat nové žáky do seminářů.

Období od sklonku 12. století až do konce 16. století můžeme nazvat přípravnou fází neprofesionálního divadla v českých zemích, protože s nástupem baroka přichází nová etapa jeho vývoje.

² CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 16

³ Tamtéž, str. 17 - 19

V 17. století dochází v českých zemích, zdecimovaných třicetiletou válkou, nejen k rekatolizaci, k politické a jazykové odlišnosti, ale také k sociokulturnímu vývoji. V této době stály za neprofesionální divadelní aktivitou především školské řady jezuitů a piaristů. Jezuitské školské divadlo se vedle tradiční produkce liturgických a biblických her s efektní výpravou prezentovalo i hrami s vlasteneckými motivy z českých dějin – např. o svatém Václavovi, o svatém Cyrilu a Metodějovi či o svaté Ludmile. V zájmu rekatolizace byla k vidění i školská představení benediktinů, premonstrátů či augustiniánů. Naopak řád piaristů, známý zálibou v hudbě a zpěvu, pořádal operní představení, na kterých se podíleli sami studenti piaristického gymnázia. Školské řádové divadlo mělo vliv také na neprofesionální měšťanské divadlo, díky němuž docházelo k seznamování lidových vrstev obyvatelstva s barokní kulturou a její symbolikou.⁴

Barokní hudbu, jež byla v 17. a 18. století neodmyslitelnou součástí profesionálních činoherních, operních a baletních produkcí, propagovala také *aristokratická „divadla z ochoty“*.⁵ Nevídanou a skoro až profesionální úroveň, pravidelnou hudební dramaturgií, vlastní hraběcí kapelou a ansámblem, který tvořili jak profesionální herci, zpěváci, tanečníci, tak i aristokraté či zámecký personál, se mohlo pochlubit zámecké divadlo J. A. hraběte Questenberga v moravských Jaroměřicích nad Rokytnou. A ač byla představení hrávána v cizích jazycích, tak pravidelnou část publika tvořilo rovněž obyvatelstvo daného poddanského městečka. Inscenační činnost šlechticů v palácových a zámeckých divadlech předznamenala počátky měšťanského divadelnictví 17. a první poloviny 18. století.⁶

Repertoár měšťanského divadla se v 18. století skládal stejně jako u *sousedského (selského) divadla* z tvorby lidových písmáků. Také kněží, hudebníci a kantoři se zaměřovali na lidovou tvorbu, a tak vznikaly české pastorely, hanácké opery a kantorské operety, které čerpaly z aktuálních událostí i náboženské tematiky.⁷

Koncem 18. století se folklorní produkce sousedského divadla začala zejména v Podkrkonoší prokládat dramaty z repertoáru Vlasteneckého divadla v Praze. Kontakt

⁴ ČERNÝ, František. *Dějiny českého divadla I.* 1968. Vyd. 1. Praha: Academia, 425., str. 122 – 124

⁵ CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla.* 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 25

⁶ Tamtéž, str. 27 - 29

⁷ PETRÁŇ, Josef et al. *Počátky českého národního obrození.* 1990. Vyd. 1. Praha: Academia, 322 s., str. 202

mezi pražským profesionálním divadlem a amatérskou divadelní družinou zprostředkoval organizátor divadelního života na Vysocku Jan Petruška. Díky jeho péči se představení ve Vysokém nad Jizerou z roku 1786 zařadila mimo jiné mezi nejstarší doložené produkce českého ochotnického hnutí.⁸

1. 2 Rozkvět ochotnického divadla (od počátku 19. století do roku 1918)

Ochotnické divadlo hrané výhradně v české řeči (výjimku však tvořila šlechta, která náročnější kusy hrála v jazyce německém či italském) prošlo v 19. století mnohými velkými změnami. A ačkoli se v této době začaly prosazovat i profesionální české scény, obliba a potřeba hraní divadla z ochoty ještě stoupla. Ochotnické divadlo se stalo v mnoha obcích na našem území nejen střediskem zábavy, ale především tribunou odkud zazníval český jazyk a myšlenky, jež posilovaly národní sebevědomí a zároveň diváky občansky vychovávaly v demokratickém duchu.⁹ Navíc byly divadelní prostory v řadě měst i na vesnicích kromě kostela jediným místem, kde se mohli česky mluvící obyvatelé svobodně sdružovat.

Od konce 18. století se na českých amatérských scénách stále častěji objevovaly sousedské lidové hry, ve kterých se vyskytovaly především starozákonné náměty či témata z českých dějin. Jen zcela výjimečně se na repertoáru sousedského divadla objevovala dramata zahraničních autorů, jež se hrála na profesionálních divadelních prknech (např. Shakespearův *Kupec benátský* či Schillerovi *Loupežníci*, uvádění v *Podkrkonoší*). Dalším typem ochotnického divadla, které už mnohem více inklinovalo k městské profesionální divadelní kultuře, bylo *divadlo měšťanské*. Tento druh divadla si na rozdíl od toho sousedského získával mnohem větší oblibu a postupně se v českých zemích velmi rychle rozšířil.¹⁰

Amatérské divadlo se v 19. století nehraje již jen při náboženských svátcích a za přísného dohledu církve, ale lze ho provozovat v rámci možností po celý rok.

⁸ CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 32 - 33

⁹ Tamtéž, str. 45

¹⁰ BARTOŠ, Jaroslav. *Dějiny českého divadla II*. 1969. Vyd. 1. Praha: Academia, 429 s., str. 96

S uvolněním církevních poměrů vůči divadlu dochází také ke změně repertoáru. Ochotničtí herci se navíc daleko snadněji dostávali k divadelním textům a rovněž se mnohem častěji mohli nechat inspirovat profesionálním divadlem. Inicijace ale fungovala také opačně. V Praze se například vytvořily dvě české ochotnické scény - Teisingerovo divadlo (1821 – 1824) a Kajetánské divadlo (1834 – 1837), vedené Josefem Kajetánem Tylem, které ovlivňovaly zařazování českých her do repertoáru Stavovského divadla. V nich pak ochotničtí herci také nejednou hráli.¹¹ V tomto období vzniklo také významné ochotnické centrum okolo profesora Václava Klimenta Klicpery v Hradci Králové. Byla ale také místa, kde se české ochotnické divadlo příliš nerozvíjelo. Patřila mezi ně především města ležící v poněmčených pohraničních oblastech, města s vyššími státními úřady, vojskem a církevními institucemi či poměrně velká část Moravy.

Ve dvacátých letech 19. století se velké oblibě těšilo tzv. *domácí divadlo*, které se pořádalo přímo v bytě tvůrců představení pro malý okruh přátel a rodiny. Pro širší veřejnost pak ochotníci hráli v hostincích, na radnicích, ve školách či v sýpkách. V zámeckém divadle mohly výjimečně hrát tzv. vlastenecké družiny, které měly za úkol pěstovat národní sebevědomí, lásku k českému jazyku a samozřejmě publikum také vzdělávat a morálně vychovávat. Herecké jádro tvořili převážně drobní i zámožnější měšťané a příslušníci inteligence. V době prázdnin se pak k nim přidávali také studenti. Díky velké koncentraci mužů kteréhokoli věku, byly mužské úlohy vždy velmi rychle obsazeny. Problémy pokaždé nastaly až s obsazením ženských rolí, protože proti hraní divadla ženami, zejména vdanými, byl v části měšťanstva dlouho silný odpor.¹²

Dramaturgie ochotnického divadla v první třetině 19. století sestávala převážně ze singšpílů, rytířských veseloher ze současnosti a jevištních báchorek. Mezi oblíbené a mnohokrát hrané autory patřili Josef Kajetán Tyl, Jan Nepomuk Štěpánek, Václav Kliment Klicpera či Johann Nepomuk Nestroy. Velké pozornosti se samozřejmě těšili i místní dramatici. Vedle činoherních textů byl značný zájem také o operní libreta a hudbu (např. o Dráteníka Františka Škroupa a Josefa Krasoslava Chmelenského).

¹¹ ŠRÁMKOVÁ, Vítězslava, VALENTA, Jiří. *Mistopis českého amatérského divadla II. díl N – Ž*. 2002. Vyd. 1. Praha: Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, Útvar ARTAMA, 780 s. ISBN 80-7068-155-1., str. 230 a 238

¹² VONDRÁČEK, JAN. *Dějiny českého divadla: Doba předbřeznová 1824-1846*. 1957. Vyd. 1. Praha: Orbis, 490 s., str. 111 - 119

Od poloviny 40. let 19. století se v Praze začal prosazovat nový divadelní program, jenž měl za úkol přivést na česká amatérská jeviště kosmopolitní moderní repertoár složený z francouzských salonních her a veseloher, či romantickou operu. Naproti tomu se české ochotnické divadlo začalo rozvíjet také za hranicemi českého území, kupříkladu v Chicagu či Vídni. Následkem průmyslové revoluce v českých zemích se proměnilo také složení ochotnických souborů, a proto se vedle měšťanů a zástupců inteligence objevovali na prknech, která znamenají svět, též představitelé dělnické třídy.¹³

Ačkoli se okolo ochotnického divadla sdružoval poměrně velký počet osob, ochotníci v tuto dobu ještě nesměli vytvářet spolky. Jedinou výjimku tvořili pouze ochotníci ve Vysokém nad Jizerou, kteří už v roce 1836 vytvořili ochotnický spolek na jakési družstevně-podnikatelské základně.¹⁴ Do té doby se o každé představení muselo zvlášť žádat a sdělovat důvod jeho konání. Většinou se do žádostí uvádělo, že se představení budou hrát ve prospěch charitativních akcí a výtěžek z nich podpoří špitál, chudobinec, školu apod.

S nástupem Bachova absolutismu a vydáním Divadelního řádu v roce 1850 došlo k ustrnutí rozvoje amatérské činnosti. A protože se jen sporadicky objevovala představení s charitativním účelem, která dostávala úřední povolení, byla většina inscenací hrána nezákonně. K obratu došlo až kolem roku 1867, kdy byly vydány zákony o právu spolčovacím a shromažďovacím, a tak se mohly začít vytvářet řádně registrované spolky. V návaznosti na tyto události se v roce 1868 konala valná schůze zástupců ochotnických spolků z Čech, Moravy a Slezska, během níž byla založena organizace nazvaná Divadelní jednota, jež měla za úkol korigovat nárůst divadelních spolků a stanovovat jim pravidla.¹⁵

Kontakt mezi ochotníky udržovalo rovněž vydávání edic Divadelní bibliotéka Jaroslava Pospíšila a Divadelní ochotník Josefa Mikuláše Boleslavského. Od roku 1867 se ochotnická problematika řešila i na stránkách časopisu Česká Thalia. Ochotníci dokonce pořádali vlastní praktické kurzy a zakládali i dramatické školy, na kterých vyučovali zasloužilí členové divadelních souborů. Z ochotnické příjmové činnosti se posléze začala budovat městská divadla, rekonstruovat jevištní technika a majoritní část

¹³ CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 57

¹⁴ Tamtéž, str. 46 - 47

¹⁵ Tamtéž, str. 58 - 59

výtěžků z amatérských představení putovala na stavbu Národního divadla či na podporu české školní správy.¹⁶

V 70. letech byla ochotnickému hnutí na českém území zasazena další rána. Následkem hospodářské krize v rakousko-uherské monarchii se snižovala návštěvnost představení a výchovně-politicky zaměřený repertoár musel být nahrazován veselohrami Františka Ferdinanda Šamberka či Josefa Štolby.

V roce 1880 se konal druhý sjezd ochotnické obce, na kterém byla založena Maticе divadelní, jež byla za pět let nahrazena Ústřední maticí divadelních ochotníků českých (ÚMDOČ) a jejími prvními předsedy se stali Antonín Karel Nový, Karel Pippich a Jan Ladecký.¹⁷ V 80. a 90. letech se ochotnická dramaturgie rozrostla o českou operu, zejména skladatelů Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka, a operetu, jejíž obliba trvala do první světové války a jejíž uvádění zabezpečovalo finanční jistotu spolků.

Ochotnické měšťanské divadlo si po roce 1900 nadále drželo repertoár z let minulých a do roku 1918 si našlo cestu také k Jiráskově Lucerně a i k dalším českým a zahraničním realistickým dramatikům (Nikolaj Vasiljevič Gogol, Ladislav Stroupežnický, bratři Mrštíkové a další). K mnohem významnější diferenciaci docházelo především ve složení spolků, neboť se dělníci začali vydělovat ze souborů měšťanského rázu a rozhodli se vytvářet vlastní spolky (nejznámější bylo Dělnické divadlo hrající v sále Typografické besedy v Praze).¹⁸

Za první světové války se české ochotnické spolky zapojily do národně uvědomovacích snah a jejich členové z jevišť hrdě promlouvali v českém jazyce, který zazníval i během představení pořádaných českými legionáři v Itálii, Francii a v Rusku.

¹⁶ CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 61

¹⁷ ÚMDOČ. In: *Amatérské divadlo* [online]. [par. 2015-03-02] Dostupné z: <http://www.amaterskedivadlo.cz/main.php?data=organizace&id=1>

¹⁸ CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 65

1. 3 Ochootnické divadlo za první republiky a druhé světové války

Se vznikem samostatné Československé republiky v říjnu 1918 se českému ochotnickému divadlu otevírají zcela nové a mnohem perspektivnější možnosti jak v umělecké činnosti, tak i v jeho organizaci a funkci. Po více než sto letech slábne v amatérském divadle funkce národně uvědomovací a politická, neboť Československo nabylo toliko kýžené samostatnosti a rovnoprávnosti a vzniklo jako stát s národnostními menšinami. Proto se divadlo hrané z ochoty navrátilo ke své primární úloze, a to přinášet divákům umělecký zážitek a účinkujícím zase příjemné zpestření v jejich volném čase.

Ani v meziválečném období se ochotnické spolky nepřestaly sdružovat v Ústřední matici divadelních ochotníků československých. V průběhu 20. let se tato organizace rozrůstala geometrickou řadou (například v roce 1918 měla ÚMDOČ 459 spolků a v roce 1924 již 1421). V roce 1931 dosáhla Matice největšího počtu členů a to 1681.¹⁹ V dalších letech ale začala četnost souborů v Matici rapidně klesat kvůli novým organizacím (Sokol, Orel, studentská sdružení atd.) a nakonec se jejich počet ustálil asi na 1400 spolků, jež byly následně rozčleněny do okrsků dle jejich spádovosti.²⁰ Matice také věnovala mnoho úsilí tomu, aby se její členové vzdělávali v oboru. Za tímto účelem také vydává například časopis *České divadlo* (později přejmenováno na *Československé divadlo*), příručky, pořádá kurzy a zakládá dramatické školy.

Své nově nabyté zkušenosti mohly soubory posléze poměřovat na soutěžních přehlídkách. Úplně první přehlídka byla uspořádána v červenci 1921 při příležitosti sjezdu Matice v Praze. O deset let později začala být každoročně pořádána nevýznamnější přehlídka amatérského divadla Jiráskův Hronov.²¹

Vedle tuzemských aktivit se Matice zapojovala i do mezinárodní činnosti. Díky této skutečnosti se v Praze v roce 1926 konal první mezinárodní sjezd neprofesionálních

¹⁹ ŠTEIN-TÁBORSKÝ, Vojta. Příspěvky k dějinám divadelního ochotnictva československého. 1931. Vyd. 1. Praha: Ústřední Matice divadelního ochotnictva československého, 473 s., str. 424 – 428, 470 - 472

²⁰ ČÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 113

²¹ *Čtyřicet Jiráskových Hronovů*. 1972. Vyd. 1. Praha: Divadelní ústav, 48 s., str. 10

divadelních spolků, který dal podnět k založení organizace *Comité International pour les Théâtres Populaires*.²²

Mimo Matici fungovaly v Československu ještě dělnické spolky sdružené do Svazu dělnických divadelních ochotníků Čech (SDDOČ), spolky katolické a Divadelní studentské ústředí, jehož repertoár se orientoval především na avantgardu profesionálních scén D 34 a Osvobozeného divadla.²³ Svaz DDOČ zase vytvořil dramaturgickou dílnu KODAK, ve které se tvořily agitační scénky a revuální pásma, jež se ve 30. letech rozrostla do formy celovečerních tzv. proletářských revuí.²⁴

Na repertoáru ochotnických spolků se dále objevovaly pořady kabaretního typu tvořené ze scének a kupletů, operetní tituly, jež byly finanční injekcí, a na některých místech se uváděly také opery. Na ty se ale kvůli náročnější produkci zvaly pohostinsky profesionální operní scény. Ve velké oblibě byla také pohostinská účinkování profesionálních herců v činoherních kusech. Spolu s amatérskými herci tak na divadelních prknech stanuly takové hvězdy, jakými ve své době bezpochyby byli Eduard Kohout, Zdeněk Štěpánek, Zdenka Baldová, Olga Scheinpflugová, Leopolda Dostalová, Ladislav Pešek a mnoho dalších. Někteří profesionální herci se dokonce po svém penzionování stali natrvalo členy amatérských spolků (např. Vendelín Budil). Ochotnické soubory se rovněž stávaly líhni budoucích filmových a divadelních hvězd. Začínala zde mimo jiné Zita Kabátová či světově proslulá operní pěvkyně Jarmila Novotná.²⁵

Kromě těchto aktivit se ve 30. letech objevovaly další netypické druhy divadelních produkcí. Mezi ně patřily tzv. komparsové inscenace pod širým nebem. Neznámější z nich byla rekonstrukce bitvy u Slavkova z roku 1935 s početným komparesem ochotníků a členem činohry Národního divadla Bedřichem Karenem v hlavní roli Napoleona.²⁶ Další specifickou oblastí ochotnické práce byla sborová recitace.

²² CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 114

²³ BRABEC, Jan. *Dějiny českého divadla IV*. 1983. Vyd. 1. Praha: Academia, 706 s., str. 411

²⁴ BURIAN, Miroslav. *Svaz dělnických divadelních ochotníků československých DDOČ*. 1972. Vyd. 1. Praha: Divadelní ústav. 240 s., str. 125 - 142

²⁵ CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 124

²⁶ CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 133

Ochotnické spolky začaly také spolupracovat s představiteli českého výtvarného umění, jež se v této době stalo součástí světového uměleckého vývoje. V případě několika souborů se ke kooperaci brzy přihlásili vynikající moderní výtvarníci (např. Adolf Benš, Vincenc Makovský), a přispívali tak k radikální změně scénografie i v ochotnickém divadle. *Například v Rakovníku vytvářel Jiří Vopršal již od roku 1930 výpravy silně ovlivněné dadaismem, konstruktivismem a surrealismem.*²⁷

Ochotnické spolky se i v novém státotvorném uspořádání vedle vlastní činnosti nadále podílely na výstavbě divadelních budov ať už financováním či spoluprací na jejich projektování.

Ačkoli je tato bakalářská práce věnována především českému ochotnickému divadlu, nelze v této kapitole v krátkosti nezmínit činnost německého levicového protifašistického divadla, které spolupracovalo se Svazem DDOČ. Ve 30. letech sehrálo důležitou roli v boji proti fašismu a zároveň obohatilo českou kulturu o nesporný umělecký přínos ve smyslu vzájemného ovlivňování.²⁸

Vedle činoherního ochotnického divadla se rozvíjelo též ochotnické loutkářství, které ve 20. letech zažilo největší rozmach. Představení pro malé i velké diváky se pořádala nejprve ve školách, v knihovnách či v sokolovnách. Těmito představeními získávali amatérští loutkáři prostředky, díky kterým vznikaly stálé scény s moderním vybavením. Jedním z nich byla i pražská Říše loutek založená Vojtěchem Suchardou a Annou Suchardovou-Brichovou v roce 1920.²⁹ Avšak nejvýraznější loutkářské osobnosti tvořily v plzeňském Loutkovém divadle Feriálních osad. Josef Skupa slavil koncem 20. let se svými nadčasovými loutkami Spejblem a Hurvínkem úspěchy u diváků i kritiky. Ve 30. letech pak Josefa Skupu nahradil v Plzni další význačný umělec - Jiří Trnka. Jiří Trnka patřil k nastupující mladé sebevědomé generaci loutkářů, kteří moderními prvky výrazně ovlivnili nejen loutkové divadlo. Mladí loutkáři se totiž nebáli experimentovat a následovat nové směry a trendy. A tak s jejich přispěním vznikají zajímavá představení vytvořená pomocí nového typu stínových loutek či látkových máňásků.³⁰

²⁷ Tamtéž, str. 128

²⁸ Tamtéž, str. 134

²⁹ *Divadélko Říše loutek*. 1971. Vyd. 1. Praha: Městská knihovna, 86 s., str. 16

³⁰ CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 144-147

Další rozvoj v amatérském loutkářském odvětví zbrzdila okupace a válka. Za války lze však aktivitu ochotnických loutkářů najít i na zcela specifických místech – v útulcích pro židovské děti, ve sběrných táborech, v koncentračních táborech, mezi vojáky zahraničního odboje apod.³¹

Vyhlášení protektorátu a následné propuknutí druhé světové války se odrazilo i v činnosti činoherních ochotnických spolků. Nacisté se snažili v první řadě zlikvidovat soubory, jejichž činnost byla spjatá s antifašistickými či jinými politicky orientovanými organizacemi a hnutími.

Vydáním rasistických protižidovských zákonů v roce 1939, došlo také k ukončení aktivit spolků židovských komunit a zabavení jejich majetku, neboť židovští občané nesměli divadlo hrát a ani se na něm podílet jako diváci. Říšské úřady se dále snažily přerušit i vazby mezi ostatními soubory organizovanými pod hlavičkou ÚMDOČ, a proto se od roku 1942 přestala konat celostátní přehlídka amatérské divadelní tvorby Jiráskův Hronov.³² S rokem 1943 přišlo vedle již existujících ústředních nařízeních omezujících dramaturgii ochotníků, také rozhodnutí o restrikcích činnosti všech válečně nedůležitých podniků a ochotnická divadelní představení směla být nadále povolována jen v mimořádných případech a na základě předběžného doporučení z vyšších míst.

Navzdory těmto úmyslným snahám nacistů o zánik české kultury, s nižším počtem členů a spolků, vyvíjelo české ochotnictvo dál své vlastenecké snahy o zachování národní identity. Mladá nastupující generace navíc pozvolna prosazovala nový směr v ochotnickém divadelním hnutí. Nadšení a píle neopustily ochotníky ani po vyhlášení totálního zákazu pořádání veřejných divadelních představení na počátku září 1944, který trval až do konce války. Ochotnické spolky připravovaly potají svá představení, aby mohly ihned po skončení války zahájit divadelní provoz a opět inscenovat hry nacisty zakazovaných autorů.

³¹ Tamtéž, str. 150

³² *Čtyřicet Jiráskových Hronovů*. 1972. Vyd. 1. Praha: Divadelní ústav, 48 s., str. 17

1. 4 Ochotnické divadlo v době totality (1945 – 1989)

Po osvobození Československé republiky Rudou armádou a americkou armádou přestal mimo jiné platit i zákaz pořádání veřejných divadelních produkcí a také další nařízení, která omezovala činnost ochotnických divadelních spolků. Proto se jen o několik málo dní po 9. květnu konala první slavnostní zahajovací představení, jež byla rovněž vzpomínkovými akcemi na členy, kteří padli v boji proti nacismu či byli transportováni do koncentračních táborů a již se nevrátili. Díky těmto slavnostním představením se na repertoár opět vrátily české klasické hry Josefa Kajetána Tyla, Ladislava Stroupežnického, Aloise Jiráska a také Karla Čapka. Avšak některé soubory byly nuceny kvůli poničeným prostorům nebo vyvlastněnému majetku svou činnost zahájit až o něco později. Do nové poválečné divadelní sezony vstupovaly také soubory, které vznikly v nově osidlovaných pohraničních oblastech.

Organizace, v nichž se ochotnické spolky před válkou sdružovaly, se rovněž snažily obnovit svou činnost co nejdříve. V srpnu 1945 vychází první číslo časopisu *Lidové divadlo* (později přejmenováno na *České lidové divadlo*)³³ a také se koná již 15. ročník tradiční amatérské přehlídky Jiráskův Hronov, který se po krátké odmlce opět stal mekkou všech československých ochotníků. V roce 1947 také dochází ke snaze navázat na meziválečnou spolupráci se zahraničními amatérskými divadelními soubory. Avšak přes veškeré úsilí, je nakonec nová mezinárodní nevládní organizace amatérského divadla AITA/IATA ustanovena v 50. letech bez českých zástupců.³⁴

S únorovým převratem v roce 1948 vstupuje do platnosti nový divadelní zákon, který ruší možnost soukromého podnikání v divadelní oblasti a v šíření komunistické ideologie staví ochotnické divadlo na stejnou úroveň jako profesionální divadlo. Dále byl založen *Ústřední akční výbor českého divadelního ochotnictva*, který měl dbát na zlepšení organizačních i ekonomických podmínek. Tuto reorganizaci měl od roku 1950 podepřít tzv. *soběslavský plán*. Ten změnil doposud fungující organizační model

³³ CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 176

³⁴ DVOŘÁK, JAN. *Malý slovník managementu divadla*. 2005. Vyd. 1. Praha: Pražská scéna, 311 s. ISBN 80-86-86102-49-1, str. 13

ochotnického divadla začleněním všech souborů pod hlavičky společenských organizací (např. ROH, JZD, ČSM). Tímto krokem soubory ztratily také právní subjektivitu.³⁵

Ani v této době ale ochotníci nepřišli o vzdělávání v tzv. *osvětových divadelních akademiích*, kde působili jako lektoři pedagogové z DAMU či členové Národního divadla a dalších profesionálních scén.³⁶

S organizačními změnami přišly také změny dramaturgické. Zpočátku se hrály zejména hry s tématy plnění úkolů pětiletky, dělnického hnutí, boje za mír apod. Se smrtí Josifa Vissarionoviče Stalina a prezidenta Klementa Gottwalda v roce 1953 a měnovou reformou v témže roce dochází k další proměně skladby repertoáru; navracejí se nejen tzv. braky, ale objevují se i hry západních světových dramatiků. V druhé polovině 50. let roste dramaturgická náročnost a klesá počet premiér. Do divadelního dění se začínají zapojovat také domy pionýrů a mládeže, které mohly svá divadelní, loutková či recitační představení prezentovat a také porovnávat na soutěžích např. Šrámkův Písek a Soutěž tvořivosti mládeže. Svě místo si na českých ochotnických jevištích a také na soutěžích (např. Wolkrův Prostějov, pořádaný od roku 1957) našlo i tzv. „*divadlo poezie*“, které prošlo výraznou změnou. Sborová i sólová recitace s budovatelskou náladou pomalu ustupovala intimněji komponovaným recitačním večerům, na kterých se prolínala poezie s hudbou a také s výtvarnou složkou po vzoru úspěšné *Laterny magiky*.³⁷

Se začátkem 60. let a kulturně-politickými změnami dochází k rozmachu malých jevištních forem. Jejich ochotničtí zakladatelé se inspirovali u profesionálních divadel a stejně jako ona se snažili tvořit nové žánry. Avšak se stoupající oblibou malých jevištních forem klesá zájem o tradiční ochotnická představení, která se musí potýkat rovněž s narůstajícím zájmem diváků o televizní vysílání. Proto začínají vznikat nová odborná školicí střediska dbající o zvýšení kvalit ochotnického divadla a o prosazování modernějších přístupů. Ochotnické divadlo se tak postupně začíná diferencovat a dělit do tří skupin: *divadlo na venkově většinou s obrozeneckým duchem, tradiční divadlo špičkových souborů a divadlo netradiční (kabarety, divadla poezie, pantomima apod.), které tvořil především mladý kolektiv*.³⁸

³⁵ CÍSAŘ, Jan. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 180 - 181

³⁶ Tamtéž, str. 185

³⁷ CÍSAŘ, Jan. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 188 - 195

³⁸ Tamtéž, str. 206 - 210

Začátkem roku 1964 se změnil i název časopisu Ochotnické divadlo na Amatérskou scénu. K přejmenování došlo proto, že pojem „ochotnický“ byl dříve spojován pouze s tradičním činoherním divadlem, zatímco termín „amatérský“ v sobě spojil všechny výše zmiňované skupiny hrající z ochoty.³⁹

60. léta dále přinesla také prolomení bariéry mezi Československem a západními zeměmi, a tak se v roce 1965 mohly české amatérské soubory poprvé zúčastnit Světového festivalu amatérských divadel v Monaku konaného jednou za čtyři roky. Velký triumf na tomto festivalu zaznamenalo české amatérské divadlo v roce 1977, kdy bylo v nebývalé formě a na velmi vysoké úrovni.⁴⁰

Přestože v období tzv. normalizace docházelo kvůli striktní cenzuře k deformaci a také stagnaci profesionálního divadla, amatérskému divadlu se překvapivě otevíraly dveře k novým vývojovým tendencím. Dokonce lze říci, že amatérské divadlo dosáhlo v této době svého vrcholu. Nadále se hledaly a rozvíjely alternativní cesty. Alternativní divadlo se stalo vyhledávaným ostrůvkem nezávislého tvůrčího myšlení a tvoření a také hledáním smyslu života. Díky tomu se například v listopadu 1975 mohla hrát Divadlem na tahu ve světové premiéře Žebrácká opera Václava Havla v Horních Počernicích.⁴¹ Zároveň se ale vycházelo vstříc režimu pořádáním Národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách.

V Konsolidačním plánu ministerstva vnitra z roku 1971 se opět kladl důraz na vzdělávání divadelních amatérů. Pozornost se už však nesoustřeďuje jen na výuku herců, ale metodická péče zahrnuje i režiséry a dramaturgy, kteří se učí analyzovat text, originálně ho interpretovat a oslovit jím současného diváka. Hledání vhodných témat a osobního pohledu na ně a na skutečnost postupně vedlo v druhé polovině 70. let ke zrodu autorského divadla.⁴²

Začátkem osmdesátých let vznikají nové soubory orientující se na člověka a společenský vývoj (např. Anebdivadlo s režisérem Milanem Schejbalem) a také soubory, jejichž hry jsou založeny na principech postmoderny. Koncem 80. let diváky inspirovala představení Petra Lébla, Jana Antonína Pitínského a členů Pražské pětky

³⁹ Tamtéž, str. 215

⁴⁰ Tamtéž, str. 214 a

⁴¹ ŠRÁMKOVÁ, Vítězslava, VALENTA, Jiří. *Místopis českého amatérského divadla II. díl N – Ž*. 2002. Vyd. 1. Praha: Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, Útvar ARTAMA, 780 s. ISBN 80-7068-155-1., str. 256

⁴² ČÍSAŘ, Jan. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 285 - 289

(Tomáše Vorla, Davida Vávry, Tomáše Hanáka, Václava Marhoula). Tito umělci se po roce 1989 zprofesionalizovali.⁴³

1. 5 Ochotnické divadlo po listopadu 1989

Sametová revoluce započatá 17. listopadem 1989 proměnila nejen politickou, ekonomickou, kulturní a geografickou tvář Československa, ale především jeho obyvatelům přinesla tolik vytouženou svobodu. Podíl na této změně měla také profesionální a amatérská divadla, v jejichž prostorách se odehrávaly veřejné debaty a jejichž členové se rovněž zapojovali do revolučního dění. Proto se také na krátký čas přestalo v divadlech úplně hrát a z jevišť se stala politická platforma.

Poté co opadla první vlna euforie, začalo se mezi umělci, divadelními teoretiky a historiky šířit znepokojení nad tím, kam se bude divadlo dále ubírat. Z obav o existenci řady souborů, jež mohly kvůli kulturním zařízením přijít o hrací prostory, bylo v lednu 1990 založeno *Fórum amatérských divadelníků*. V březnu téhož roku vznikla také *Amatérská divadelní asociace*, která chtěla navázat na někdejší Ústřední matici divadelních ochotníků československých a tím zase spojit všechny amatéry pod jednu instituci, hájit jejich zájmy a podporovat rozvoj jejich činnosti. Sjednocení divadelních amatérských souborů se však nepodařilo, neboť ve stejném čase vznikala další zájmová sdružení s celorepublikovou působností dle zákona č. 83/1990 Sb., který občanům opět umožňoval svobodně se sdružovat, aniž by k výkonu tohoto práva bylo zapotřebí povolení státních orgánů.⁴⁴

Ač bylo dovoleno se zase volně sdružovat, krize v amatérských souborech dopadala i na jejich členskou základnu. Mnoho amatérských divadelníků se přestalo věnovat amatérskému divadlu a přešli do profesionálních divadel (Jan Antonín Pitínský, Petr Lébl) či se zapojili s velkým nasazením do polistopadové politické činnosti. Další úbytek pocítili amatéři stejně jako profesionálové i na druhé straně jeviště - v hledišti. Divácká krize v letech 1991 až 1993 ochromila ne jeden soubor, který musel i kvůli

⁴³ CÍSAŘ, Jan et al. *Divadla svítící do tmy II*. 2007. Vyd. 1. Praha: NIPOS, 283 s. ISBN 978-80-7068-219-9., str. 212 - 227

⁴⁴ CÍSAŘ, Jan. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2, str. 353 - 354

ztrátě materiálního a technického zázemí skončit. Z tohoto důvodu docházelo také k repertoárové proměně. Od existencionálních a společenských témat se buď přecházelo zpět ke svěžím situačním komediím (v tomto směru vynikalo Ořechovské divadlo pod vedením Vlastimila Pešky), nebo se dramaturgie začala zaměřovat na dětského diváka.⁴⁵

Když se po roce 1993 konečně vyřešila základní pravidla státní finanční podpory amatérským aktivitám, začal se v souborech řešit samotný smysl této činnosti. Ve svobodné společnosti se amatéři již nemuseli uchýlovat k metaforám a jinotajům na režim podávaným skrze alternativní formu, a tak si rozvoj experimentálního proudu začaly přisvojovat profesionální scény. Amatérské divadlo se tak opět stalo jen relaxační aktivitou vyplňující volný čas. Z těchto důvodů se diváci mohli na jevištích setkávat s větším množstvím her uváděných členy seniorského divadla a středoškolskými studenty, kteří začali buď více tvořit při základních uměleckých školách, nebo na středních školách zakládali vlastní dramatické soubory.⁴⁶

V druhé polovině 90. let začíná amatérské divadlo pomalu nabírat zřetelnější směr svého působení. Členové souborů už příliš netouží po oceněních z přehlídek, neboť si chtějí hrát podle vlastních představ a zároveň se snaží vytvářet dobře si rozumějící, přátelský kolektiv. Ani občanská sdružení nemají zájem si konkurovat a pokoušejí se spolupracovat.

Amatérské soubory vstupovaly do nového tisíciletí s napětím i očekáváním, zda bude o neprofesionální divadlo pořád ještě zájem jak ze strany diváků, tak i ze strany současných i budoucích divadelníků hrajících z ochoty. Navzdory rychle se rozvíjejícím multimédiím můžeme konstatovat, že živá kultura má i v dnešní době stále ještě co říci a nadále se může těšit z pozoruhodné návštěvnosti. Avšak jak velký vliv bude mít těchto patnáct let v novém miléniu na celkový vývoj v amatérské divadelní sféře, se bude moci zhodnotit až s delším časovým odstupem.

⁴⁵ CÍSAŘ, Jan. *Cesty českého amatérského divadla*. 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2. str. 357

⁴⁶ Tamtéž, str. 360

2. Vývoj ochotnického divadla v Ústí nad Orlicí

Východní Čechy se řadí mezi oblasti s nejhustší, nejstarší a také s nejrozsáhlejší sítí amatérských divadelních souborů. Divadlo hrané z ochoty si v této části republiky získalo velmi rychle a také velmi brzy oblibu jak ve městech, tak i na vesnicích. Tento druh volnočasové aktivity byl totiž na mnoha místech jediným zástupcem českého divadelního umění. A i když v dnešní době není o profesionální soubory nouze, tak se amatérské divadlo i nadále těší velkému zájmu mezi obyvatelstvem v kulturu mimořádně nabitém regionu.

Divadelní tradice města Ústí nad Orlicí patří mezi ty nejstarší v kraji. První zmínky o hraní divadla z ochoty se váží již ke konci 18. století, ze kterého se nám do dnešních dnů dochoval rukopis zpěvohry Arkádské zrcadlo spolu se jmenným seznamem účinkujících, jenž byl dramaticky realizovaný pravděpodobně v roce 1798. Z tohoto období je známo také provedení zpěvohry nazvané Selská rebelie, jejímž autorem byl místní učitel a regenschori Jan Lahoda.⁴⁷ Ačkoli z rozcházejících se historických pramenů již nelze přesněji určit, která z her byla tou první divadelní vlašťovkou, je ale jisté, že se obě hry se zpěvy začátkem 19. století dočkaly ještě četného reprízování.

Protože Ústí nad Orlicí v této době nedisponovalo žádnou divadelní budovou, tak se první představení konala na provizorním jevišti v domě lékárníka Jana Andrese. S požehnáním a podporou od paní domu Anny Andresové se zde hrálo až do roku 1818. V témže roce se do města přistěhoval Jan Sudislav Rettig se svou chotí Magdalenou Dobromilou Rettigovou, která započala v Andresově domě učit ústecké dívky z měšťanských rodin umění kuchařskému, a tak se na čas pro tuto aktivitu na divadlo docela zapomělo. Pozornost místních obyvatel si ochotnické divadlo opět získalo až v roce 1829 zásluhou učitele Felixe Paukerta, který ve škole uspořádal produkci frašky *Vyhrané panství*.⁴⁸

Přestože bylo v první polovině 19. století ještě oficiálně zapovězeno vytvářet divadelní spolky, tak byl v Ústí nad Orlicí alespoň neformálně založen roku 1835

⁴⁷ RYDVAN, Jakub. *Ve službách Thalie II.: České divadlo ochotnické: soubor dokladových statí*. 1946. Vyd. 1. Liberec: Vydavatelství V. Talík, 367 s., str. 339

⁴⁸ *Ústí nad Orlicí v pamětech ochotnického divadla, počátky spolku "Vicena" a osobnost Jana Mazánka, čestného občana města*. 2010. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: Ofis, 487 s. ISBN 9788074051166., str. 87 - 88

kroužek nazvaný Divadelní společnost města Oustí, který lze považovat za první zdejší sdružení divadelních ochotníků. Pod vedením Josefa Víška, jenž si během studií přivydělával jako chórista ve Stavovském divadle, a jeho přítele Františka Beneše se hrála při každém svátku a rovněž i při jiných významných dnech řádně nahlášená představení v sále hospody „Dolnice“.⁴⁹

V tomto sdružení působil také nestor českého divadla Hynek Vicena, který se roku 1849 přidal k první české profesionální herecké společnosti Josefa Prokopa a spolu s Josefem Kajetánem Tylem šířil vlastenecké smýšlení i český jazyk.

Ústeckým ochotníkům se až na drobnou, zato však zásadní roztržku se Zeineckeho německou kočovnou společností, která přiměla členy k zřízení vlastního nového jeviště, v hojné míře dařilo. Do roku 1854 odehráli přes 175 představení a pochvalné kritiky o nich dokonce vycházely Květech i v České včele. Od roku 1855 se ale na dalších pět let ochotnické divadlo opět vytratilo z kulturního života v Ústí nad Orlicí. Příčinu můžeme hledat nejen v epidemii cholery, ale také v nepříznivých politických a společenských poměrech a v odchodu organizačně zdatných členů souboru z města.

Na popud studentů, kteří v létě pořádali divadelní představení a recitační výlety po okolí, se od roku 1861 opět navrátily do sálu „Dolnice“ dramatické produkce místních obyvatel. Do té doby obstarávaly divadelní představení ve městě pouze kočující společnosti. Pro potřeby místních divadelníků pak majitel hostince Václav Šponar rozšířil divadelní sál a nechal zbudovat stálé jeviště.⁵⁰ Mladí amatérští divadelníci hráli v novém sdružení divadelních ochotníků téměř nepřetržitě pouze s krátkými přestávkami, způsobenými oslavami nově založených pěveckých spolků a situací zapříčiněnou bitvou u Hradce Králové v roce 1866.

V roce 1868 vzniklo další sdružení čítající asi 12 mladíků, které později dostalo název Slovan a vedle pořádání představení se zaměřovalo také na vzdělávání a dobročinnost. V témže roce byla založena také Čtenářská beseda, jejíž správa převzala činnost nového ochotnického sdružení, a šprýmařská společnost Šestipéráci.⁵¹

⁴⁹ *Ústí nad Orlicí v pamětech ochotnického divadla, počátky spolku "Vicena" a osobnost Jana Mazánka, čestného občana města.* 2010. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: Ořtis, 487 s. ISBN 9788074051166., str. 89 - 93

⁵⁰ Tamtéž, str. 126

⁵¹ SEDLÁČEK, Pavel. *Almanach Vicena 1896 – 1996.* 1996. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: KLUBCENTRUM, 92 s., str. 14

V letech 1873 až 1875 docházelo ke stagnaci i k ukončení činnosti některých spolků. Skoro již zaniklé sdružení ochotníků začalo naplno hrát zase až od roku 1876 pod vedením Josefa Svata. Aktivita sdružení ustrnula ještě dvakrát a to v letech 1878 – 1880 a 1890 – 1892. Mezitím došlo k přijetí domácího divadelního řádu a k hostování členky Národního divadla Otýlie Sklenářové-Malé.

V roce 1894 koupil „Dolnici“ František Friml a hostinec přestavěl na moderní hotel s restaurací a sálem, který plně vybavil pro divadelní účely a odevzdal ho do vlastnictví divadelního sdružení ochotníků.

2. 1 Historie Divadelního spolku Vicena

V roce 1896 se na podnět Jana Mazánka přetransformovalo volné sdružení divadelních ochotníků v divadelní spolek, který si do svého názvu zvolil jméno někdejšího významného člena Hynka Viceny. Divadelní spolek Vicena posléze zahájil svou činnost 28. září 1896 Hilbertovým dramatem Vina a s mírným zakolísáním v roce 1906 hrál nepřerušovaně až do roku 1914.⁵²

Vedle „Viceny“ se před první světovou válkou prezentovaly divadelními představeními také spolek Josefské jednoty, vzdělávací Jednota řemeslnická a spolek Lidumil.

Ačkoli válečné období společenskému dění příliš nepřálo, Divadelní spolek Vicena i v těchto těžkých letech pořádal představení a výtěžky z nich pak putovaly do fondů ve prospěch obyvatel postižených válečnými událostmi. Daleko závažnější ránu zasadil v roce 1918 spolku majitel hotelu Jaroslav Friml, když kvůli získané filmové koncesi přestavěl sál a zboural jeviště. Spolek Vicena se tak ocitl na ulici a vedle hledání nového útočiště, se zástupci spolku se členy městské rady rozhodli ustanovit Družstvo pro postavení divadla. Nakonec spolek Vicena našel prozatímně vhodné prostory v Katolickém domě, kde pobýval až do roku 1921, kdy krátce po světové premiéře v Národním divadle sehrál hru Karla Čapka R. U. R.⁵³

⁵² Tamtéž, str. 19

⁵³ *Ústí nad Orlicí v pamětech ochotnického divadla, počátky spolku "Vicena" a osobnost Jana Mazánka, čestného občana města.* 2010. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: Oftis, 487 s. ISBN 9788074051166., str. 383

Sezonu 1921/1922 zahájil spolek Vicena opět v hotelu Friml. Jeho působení zde ale nebylo příliš idylické, neboť se musel přizpůsobit provozu Frimlova biografu a častému konání dalších akcí. Proto touha po vlastní divadelní budově ještě více stoupla.

V roce 1929 se o postavení divadla již vážně uvažovalo a v roce 1930 se diskuze přesunuly k dvěma návrhům na stavbu budovy, architektů Kamila Roškota a Jaromíra Radechovského. V tomto roce Divadelní spolek Vicena také spojil své síly s ústeckým dělnickým divadelním spolkem Sršeň, dramatickým odborem Orla a kerhartickým Havlíčkem, aby vytvořily operetu *Perle panny Serafíny*.

27. září 1936 bylo slavnostně otevřeno Roškotovo divadlo, postavené podle návrhu Kamila Roškota, a Divadelnímu spolku Vicena započala nová etapa. Soubor však začal záhy stagnovat. Příčinou bylo nejen úmrtí jeho vůdčí osobnosti Jana Mazánka v roce 1937 a jistá únava, ale především politické události nadcházejících let.

Spolek Vicena svou aktivitu během druhé světové války ale nijak nepozastavil, ba naopak se do žil jeho členů vlil nový život a s intenzivní bojovností začali utužovat národní smýšlení inscenováním her převážně českých dramatiků Jaroslava Vrchlického, Aloise Jiráska, Fráni Šrámka, Václava Klimenta Klicpery a mnoha dalších.

29. června 1945 byla zahájena poválečná činnost Divadelního spolku Vicena představením *Matky*, které bylo věnováno obětem války a jejich pozůstalým. Další Čapkovou hrou *Ze života hmyzu* hranou v roce 1947, ve které ztvárnil roli Tuláka člen činohry Národního divadlo Jaroslav Průcha, začíná velmi úspěšné a plodné desetiletí spolku. V dalších letech hráli pohostinsky na scéně Roškotova divadla i jiní vynikající čeští herci a členové Zlaté kapličky - Jarmila Kronbauerová jako Hippodamie ve Vrchlického a Fibingerově trilogii, Zdenka Baldová v titulní úloze *Dulské* v *Morálce* paní *Dulské* a inscenace *Jiskra* a *popel* byla hvězdně obsazena Karlem Högerem, Vlastou Fabianovou a Janem Pivcem.

Od poloviny 50. let se spolek paradoxně formálně rozpoltil na dva soubory a to stávající Vicenu a Rudý koutek KOVOSTAV, avšak jejich členové mohli vzájemně vystupovat v představeních obou souborů. V roce 1958 došlo osudovou Čapkovou *Matkou* opět k jejich spojení do nově ustaveného Jednotného závodního klubu, který fungoval do roku 1966. Poté se ochotníci odmlčeli na dlouhých 7 let.⁵⁴

⁵⁴ SEDLÁČEK, Pavel. *Divadelní soubor Vicena: Almanach, dodatek 1996 -2006*. 2006. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: Občanské sdružení Divadelní soubor Vicena Ústí nad Orlicí, 60 s., str. 9

V roce 1973 obnovil činnost Viceny Rudolf Raiman, který s kmenovými členy a nováčky nazkoušel pohádku *Sůl nad zlato*. O rok později v jeho režii vznikla jako příspěvek v rámci Roku české hudby Dvořáková *Rusalka*, ve které zpívali herci na playback z nahrávky operních pěvců Národního divadla. Představení bylo natolik zdařilé, že bylo o dalším aktivním pokračování práce souboru definitivně rozhodnuto. Rudolf Raiman stál v roce 1976 také za režii *Hilbertovy Viny*, která byla nazkoušena k 80. výroční založení spolku, neboť jeho činnost před osmi desetiletími zahajovala.⁵⁵

Rok 1983 se stal Rokem českého divadla a Vicena se do něj zapojil hrou Jiřího Žáka *Študáci a kantoři* a především Stroupežnického dramatem *Naši furianti*, které bylo nazkoušeno k uctění 100. výročí otevření Národního divadla.

V roce 1986 vznikla v režii Alexandra Gregara pozoruhodná a také velmi úspěšná inscenace *Vévodkyně valdštejnských vojsk*, se kterou spolek procestoval Slovensko, Litvu i Belgie, sklízел úspěchy na přehlídkách a Československá televize dokonce pořídila televizní záznam tohoto představení. V roce 1990 se počet repríz vyšplhal na dosud nepřekonané číslo 67.⁵⁶

V prvních porevolučních letech se kvůli politickým aktivitám členů příliš nehrálo a dění ve spolku nakonec úplně ustalo v roce 1993. Díky blížícímu se 100. výročí nastartoval soubor v roce 1996 svou činnost *Věci Makropulos* v režii Martina Malínka.

Martin Malínek také na výroční schůzi v závěru roku 1999 oznámil své rozhodnutí založit začátkem nového tisíciletí Občanské sdružení divadelních ochotníků „Vicena“, což nemile překvapilo nejednoho člena spolku, neboť o jeho záměru nebyl předem nikdo informován. Malínek své předsevzetí nakonec v roce 2000 uskutečnil, a tak vzniklo Občanské sdružení divadelních ochotníků avšak bez jména Vicena. O rok později se také samotný Divadelní spolek Vicena přetransformoval na občanské sdružení Divadelní soubor Vicena Ústí nad Orlicí. Předsedou souboru byl znovu jmenován Jan Štěpánský, který měl do té doby velmi bohatou režijní, hereckou i předsednickou minulost. Svůj herecký a především pak i režijní um zúročil při realizaci

⁵⁵ SEDLÁČEK, Pavel. *Almanach Vicena 1896 – 1996*. 1996. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: KLUBCENTRUM, 92 s., str. 54

⁵⁶ ŠRÁMKOVÁ, Vítězslava, VALENTA, Jiří. *Místopis českého amatérského divadla II. díl N-Ž*. 2002. Vyd. 1. Praha: Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, Útvar ARTAMA, 780 s. ISBN 80-7068-155-1., str. 605

mnoha dalších zdařilých inscenací. Proto zde nelze nezmínit jeho režii her Hrdý Budžes (2005 - 2007) a Zdravý nemocný (2009 - 2012), které se co do počtu repríz (Hrdý Budžes 45 repríz, Zdravý nemocný 50 repríz) zařadily mezi nejúspěšnější a nejhranější.

V téměř stodvacetileté historii sehrál soubor více než 1200 představení ve více jak 500 premiérách. Nyní je na repertoáru Divadelního souboru Vicena divadelní adaptace dvou hříček z románu Oldřicha Daňka Hříčky o královnách v režii Jarmily Petrové a detektivní komedie Jana Váchala Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant? v režii Terezy Blažkové.

Divadelní soubor Vicena v současné době není v Ústí nad Orlicí jediným představitelem amatérského divadelního života ve městě. Vedle něj se do divadelního dění každoročně zapojuje i soubor ústeckého gymnázia Veselé zrcadlo pod vedením Lenky Janyšové a také žáci literárně dramatického oboru Základní umělecké školy Jaroslava Kociana. Žádný z těchto studentských a žakovských spolků ale nemá tolik věkově rozmanitou členskou základnu a především pestrou historii jako právě Divadelní soubor Vicena, který v roce 2016 oslaví 120 let od svého založení.

Ve výčtu amatérských divadelních spolků, které formovaly kulturní tvář Ústí nad Orlicí nelze v závěru této kapitoly nezmínit ani ty, jejichž činnost je sice momentálně pozastavena, zato však ještě před několika málo lety vznikala v jejich podání pozoruhodná představení obohacující kulturní život města.

Jedním z nich je Emancipační divadlo paní Vicenové založené v roce 1996. Soubor se pod vedením Miroslava Němce zaměřoval na hraní autorského divadla. Emancipační divadlo paní Vicenové se orlickoústeckým divákům naposledy představilo v roce 2009 komedií Tanga, kterou napsal a také sám režíroval principál soubor Miroslav Němec.

V současnosti stagnuje také činnost Občanského sdružení divadelních ochotníků (OSDO). Sdružení se vedle hraní divadla věnovalo do roku 2013 také pořádání postupové přehlídky amatérského divadla v Pardubickém kraji „Zlom vaz“. Ta ale byla kvůli klesající úrovni a slábnoucímu zájmu ze strany ochotníků i diváků nahrazena v roce 2015 krajskou postupovou přehlídkou amatérského činoherního a hudebního divadla pro dospělé „Orlická maska“, kterou pořádá Malá scéna ve spolupráci s Divadelním souborem Vicena.

PRAKTICKÁ ČÁST

3. Realizace divadelní inscenace v podmínkách amatérského souboru

V průběhu staletí se nároky kladené na provedení neprofesionálních divadelních produkcí diametrálně lišily. Tyto změny byly zapříčiněny nejen rostoucí náročností diváckého vkusu, který se tříbil i díky rozvoji hereckých kočovných společností a velkému nárůstu profesionálních kamenných divadelních scén, ale především byly způsobeny vývojovými tendencemi jednotlivých uměleckých složek, objevem nových technických vymožeností, změnami prováděnými v autorskoprávních vztazích a také odlišnými způsoby získávání finančních i materiálních dotací. Diferenciace tedy skutečně probíhala v mnoha směrech.

Avšak některé pokrokové invence ochotníkům nepřinášely výlučně pouhé klady. Mnohé ochotnické spolky se kvůli nastalým změnám musely potýkat s velkým množstvím byrokratických, právních i existenčních problémů a také s nevlí mnohých členů spolku k samotnému zkoušení představení v nových podmínkách.

Ani v dnešní době se realizace divadelní inscenace, která má svá specifika a podléhá mnoha vnějším i vnitřním vlivům, neobejde bez drobných i větších kolizí, a to nejen v podmínkách amatérského souboru.

Předmětem praktické části této bakalářské práce se stalo zmapování jednotlivých etap realizace divadelní inscenace v podmínkách amatérského souboru, obsahující veškeré umělecké a také administrativní složky, které bylo nutné splnit. Autorka projektu za tímto účelem sama zinscenovala divadelní inscenaci. Plodem její práce bylo vytvoření výsledného tvaru plnohodnotného celovečerního divadelního představení nazvaného „Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant?“.

3. 1 Výběr ochotnického souboru

Aby mohly být všechny výše zmiňované kroky při tvorbě projektu vhodně aplikovány do praxe a následně podrobně popsány, musela autorka této bakalářské

práce najít vhodný amatérský divadelní soubor, se kterým by mohla navázat spolupráci, aniž by narušila jeho chod, a jenž by jí zároveň umožnil, aby měla volnou ruku při realizaci svých vizí o dané inscenaci.

Za tímto účelem byl vybrán Divadelní soubor Vicena Ústí nad Orlicí, ve kterém autorka projektu působí od roku 2008 jako jeho členka a herečka. Díky svému několikaletému působení v orlickoústeckém divadelním souboru je tudíž obeznámena s jeho mentalitou i technickými možnostmi.

3. 2 Výběr divadelní hry

Výběrem a sestavováním repertoáru pro určité časové období (může se jednat o jednu divadelní sezonu nebo dokonce o celé rozmezí několika let) je pověřen dramaturg. S touto funkcí se můžeme běžně setkat nejen v uměleckém provozu profesionálního divadla, ale také v rozhlasu, televizi či ve filmovém průmyslu.

Avšak majoritní počet amatérských divadelních souborů tímto odborníkem na dramatické texty nedisponuje. Proto tuto úlohu na sebe ve většině případů přebírá režisér. Ve výjimečných případech může dramaturgii souboru vykonávat také jeho předseda, nebo ji dokonce může být pověřen někdo z herecké či technické sekce.

V amatérském souboru se může vyskytovat větší koncentrace režisérů, kteří prosazují především své vlastní názory ohledně směřování filozofické, estetické i umělecké koncepce daného souboru, a proto bývá celkový koncept dramaturgického plánu značně roztržštěn, a není tedy jasné, jakým směrem se činnost souboru přesně profiluje a na jakou skupinu diváků se zaměřuje. Tato dramaturgická disonance a odlišnosti v režijních rukopisech se rovněž odráží na proměnlivé kvalitě a úspěšnosti jednotlivých představení.

Tvůrci inscenací jsou při výběru vhodného dramatického textu dále ovlivňováni nejen vnějšími okolnostmi (doba, místo, společenská situace), ale musí se řídit také okolnostmi vnitřními (finanční, umělecké, provozní a další záležitosti). Tyto dva druhy faktorů tedy určují budoucí práci režiséra – dramaturga.

Autorka projektu volila výběr divadelní hry také podle žánru. Její volba padla na detektivní žánr, neboť od roku 1983, kdy byla uváděna inscenace *Únos* v Neapoli Alda

Nikolaje, se na repertoáru DS Vicena nevyskytovala žádná hra tohoto druhu. V oblasti detektivního žánru se autorce projektu primárně nabízely hry královny detektivek Agathy Christie. Nakonec však ani jedna z her nebyla autorkou projektu vybrána k realizaci. Její rozhodnutí bylo ovlivněno především nemilým překvapením z vysoké koncentrace méně podařených profesionálních inscenací her této spisovatelky, které měla možnost osobně zhlédnout. Dalším důvodem, proč nebyla vybrána žádná z her Agathy Christie, byly těžko splnitelné podmínky při obsazení většího počtu mužských úloh a rovněž i samotná náročnost na provedení.

Další hledání vhodného dramatického textu probíhalo v knihovnách, a na internetových stránkách Divadelní, literární, audiovizuální agentury www.dilia.cz. Na svých stránkách nabízí Dilia pro širokou veřejnost dostupný katalog zastupovaných umělců a jejich děl, kde lze pomocí jednoduchého vyhledávače vyhledat požadované texty.

Autorčiny požadavky nejvíce splňovala hra amatérského dramatika a spisovatele Jana Váchala „Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant?“ napsaná pro osm žen a čtyři muže. Autorku projektu při jejím výběru zaujala také synopse hry:

Bláznivá konverzační krimikomedie točící se okolo ukradeného diamantu. Hra, jejíž děj se odehrává na starém zámku v nejmenovaném anglickém hrabství, prvoplánově těží z obvyklých žánrových klišé, jako jsou mírně retardovaný lord, sarkastický komorník, zmatkující služebnictvo a na první pohled nic nechápající zámeční hosté. Zdánlivě obvyklé schéma je však absurdně rozehráno v dialogích jednotlivých postav. Přestože se nikdo ze zúčastněných nechová zcela normálně, nakonec se přece jen rafinovaná loupež vyřeší.

Lord Ham-milk-ton zakoupí vzácný diamant zvaný Růžový Ptakopysk a odveze ho na své panství. Hned druhý den je ale vzácný kámen ukraden. Lord se rozhodne na svoje panství pozvat všechny světové detektivy, aby případ vyřešili. Pozvání však nakonec přijme pouze poručík Colombo, ze kterého se ovšem po příjezdu vyklube madam Colombová. Jejím svérázným průvodcem po realitě života na zámku je komorník James. Podezřelých je mnoho, od lady Ham-milk-tonové přes lordovy milenky, zámecké služebnictvo, včetně v každé správné detektivce vždy podezřelého zahradníka, až po náhodně přítomnou redaktorku významného společenského časopisu Pamelu Pulicerovou. Do případu vstupuje i místní nepřítel duchaplný konstábl

Crashman. Děj se odehrává jako klasická detektivka, kdy madam Colombová pátrá, kde se dá, vyslychá všechny podezřelé a vyhodnocuje jednotlivé důkazy. Děj komplikuje fakt, že jeden z podezřelých diamant skutečně ukradl, další dva se jen domnívají, že ho ukradli, a ostatní nemají vůbec žádné alibi. Nebyla by to ovšem madam Colombová, kdyby ji to zmátlo. Závěrečné odhalení pachatele za přítomnosti všech podezřelých v jedné místnosti je klasika anglických detektivek. Přesto jde především o svižnou komedii, kde je prakticky cokoliv možné a vše je podřízeno jen jedinému cíli: Dobře pobavit diváky.

Hra Madam Colombová zasahuje je autorovou první divadelní hru. Doposud se věnoval pouze knižní tvorbě. Debutoval románem "Bessy" o ambiciózní módní návrhářce ze San Francisca, dále vydal humoristický román "Jak nedočíst Viewegha" o velmi emancipované a ještě více prostořeké účetní a knížku humoristických vědeckofantastických povídek "6000 Miliard".⁵⁷

Ačkoli se nejedná čistě o detektivní žánr, autorka projektu nakonec požádala paní Pavlu Kačorovou, která v Diliu zajišťuje poskytování her amatérským souborům, o zaslání textu v elektronické podobě, aby se mohla blíže seznámit s jeho celým zněním.

Po zvážení všech realizačních aspektů (finanční náročnost, technické možnosti, herecké obsazení, divácký zájem o titul) byla hra autorkou projektu uznána za proveditelnou, a proto bylo také provedeny následující kroky.

3. 3 Seznámení výboru DS Vicena se záměrem realizace nové inscenace

Dne 4. listopadu 2013 byla autorka projektu přizvána na výborovou schůzi Divadelního souboru Vicena, aby výbor informovala o svém záměru realizovat inscenaci, kterou bude mimo jiné také režirovat, a následně ji i uvádět pod záštitou souboru.

⁵⁷ Madam Colombová zasahuje. In: Dilia [online]. [cit. 2015-04-08] Dostupné z: <http://www.dilia.cz/index.php/component/k2/item/6921-madam-colombova-zasahuje>

Autorka projektu objasnila členům výboru důvody, jež ji vedly k oslovení DS Vicena pro spolupráci, a dále je seznámila s žánrem, obsahem a autorem vybrané divadelní hry, počtem účinkujících a technických sil, plánovaným rozvržením zkoušek a předběžnými termíny premiér.

Výbor Divadelního souboru Vicena Ústí nad Orlicí, složený z devíti členů, který byl ustanoven valnou hromadou na dvouleté funkční období, autorčin záměr akceptoval, režii odsouhlasil a požádal o předložení finančního rozpočtu na tuto inscenaci na následující výborové schůzi konané 2. prosince 2013.

3. 4 Předzkoušková fáze

Předzkoušková fáze slouží nejen k přípravě koncepce inscenace, sestavení inscenačního týmu, ale také k vypracování rozpočtu, podání žádosti o dotaci na inscenaci či k vyřízení a získání potřebných licencí. Oproti profesionálním souborům se ve většině amatérských souborů nemusí řešit sepisování pracovněprávních smluv (pracovní smlouva, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti apod.), neboť se jejich členové podílí na tvorbě inscenace bez nároku na honorář. Ani samotná hlavní činnost těchto souborů nesmí být založena na principech podnikání. Proto musí být také případný zisk použit jen na podporu dosažení cílů, které si soubory samy vytyčily.

Některé administrativní úkony se mohou kvůli jejich náročnosti a návaznosti na další složky představení stále ještě doladovat v průběhu zkoušení inscenace. Před premiérou by však měly být již všechny kladně vyřízeny.

3. 4. 1 Rozpočet

Součástí každého projektu je rozpočet, který je základem finančního plánování. Dle vývoje situace se může předběžný rozpočet lišit od finálního rozpočtu.

V pondělí 2. prosince 2013 byl výboru Divadelního souboru Vicena předložen předběžný rozpočet na připravovanou inscenaci Madam Colombová zasahuje. Rozpočet obsahoval pouze náklady na inscenaci, neboť o příjmech souboru byl výbor průběžně informován pokladníkem Jaroslavem Hánělem.

Předběžný rozpočet navržený autorkou projektu obsahoval tyto položky a finanční částky:

PŘEDBĚŽNÝ ROZPOČET INSCENACE MADAM COLOMBOVÁ ZASAHUJE	
NÁKLADY	
KULISY A MOBILIÁŘ	10 000 Kč
KOSTÝMY	7 000 Kč
REKVIZITY	1 000 Kč
GRAFIKA A VÝTVARNÁ SLOŽKA	2 000 Kč
PRONÁJEM DIVADLA	5 000 Kč
CESTOVNÉ	2 000 Kč
CELKEM	27 000 Kč

Tabulka 1 - Předběžný rozpočet inscenace Madam Colombová zasahuje

Tento předběžný rozpočet posloužil také jako podklad pro žádost o dotaci Města Ústí nad Orlicí na rok 2014.

Po uskutečnění slavnostní premiéry inscenace Madam Colombová zasahuje konané v sobotu 6. prosince, byl proveden k 1. lednu 2015 audit všech výdajů spojených s touto inscenací. Výsledky auditu jsou uvedeny níže:

NÁKLADY SPOJENÉ S REALIZACÍ INSCENACE MADAM COLOMBOVÁ ZASAHUJE K 1. LEDNU 2015	
KULISY A MOBILIÁŘ	11 243 Kč
KOSTÝMY	8 889 Kč
REKVIZITY	2 027 Kč
GRAFIKA A VÝTVARNÁ SLOŽKA	2 750 Kč
PRONÁJEM DIVADLA	5 324 Kč
CESTOVNÉ	2 500 Kč

CELKEM	32 733 Kč
---------------	------------------

Tabulka 2 - Náklady spojené s realizací inscenace Madam Colombová zasahuje k 1. lednu 2015

Provedený audit odhalil, že částka 27 000 Kč původně navrhovaného rozpočtu byla v reálu překročena o 5 733 Kč. K neplánovanému navýšení celkového rozpočtu došlo v důsledku nečekaných výdajů, jež byly spojeny s výrobou mobiliáře, kostýmů, koupí dalších rekvizit apod.

3. 4. 2 Dotace

Rada města Ústí nad Orlicí vyhlašuje každoročně v měsíci listopadu dotační programy města na následující rok. Tyto dotační programy se týkají sportovních a kulturních aktivit, projektů škol, činnosti v oblasti sociálních služeb a zdravotnictví či ostatních projektů.

Žadatelé o dotaci si mohou stáhnout příslušný formulář na webových stránkách města Ústí nad Orlicí, nebo si ho mohou osobně vyzvednout na příslušném odboru. Také Divadelní soubor Vicena se stal žadatelem o dotaci v celkové výši 32 000 Kč (z ní byla částka 22 000 Kč určena na pokrytí nákladů na projekt a 10 000 Kč na zaplacení pronájmu Roškotova divadla), a proto musel pokladník souboru Jaroslav Háněl vyplnit formulář (viz příloha č. 1) a žádost odevzdat a nechat potvrdit do 10. ledna 2014 na kulturním odboru. Rada města Ústí nad Orlicí žádost přezkoumala a následně poskytla dotaci ve výši 32 000 Kč.

Další potřebnou finanční podporu pro realizaci inscenace Madam Colombová zasahuje poskytli dlouholetí sponzoři Divadelního souboru Vicena a také samotný soubor Vicena ze svých předchozích příjmů.

3. 4. 3 Licence

Aby mohla autorka projektu dále pokračovat v realizaci inscenace, musely být předem zjištěny výše odměn za poskytnutí licencí.

Peněžní částka za tyto poplatky je různá. Odvíjí se například podle toho, zda je vybrán text autora tuzemského či zahraničního a také jaká umělecká agentura autora v České republice zastupuje. Protože je Jan Váchal českým autorem a je zastupován agenturou Dilia, činí odměna za poskytnutí licence pro každou odehranou reprízu 12 % z hrubých tržeb včetně předplatného. Minimálně však tato částka činí 300 Kč brutto.

Po zjištění výše licenční odměny, došla autorka projektu k závěru, že částka za poskytnutí licence je pro soubor a především pak pro pořadatele finančně únosná. Dále se musely vyřešit samotné žádosti o poskytnutí licenčních smluv. Pokud by totiž tyto právní vztahy mezi žijícím autorem či nositeli práv, jež jsou ve většině případů zastupování uměleckou agenturou, a souborem nebyly ošetřeny a hra se uváděla bez povolení, pak by se soubor dopustil porušení autorských práv a musel by nositelům práv zaplatit vysokou finanční pokutu.

Dne 22. března 2014 byla e-mailem poslána vyplněná žádost o poskytnutí licence na divadelní hru Jana Váchala „Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant?“ paní Janě Marešové z agentury Dilia. Formulář pro vyplnění této žádosti (viz příloha č. 2) je volně ke stažení na stránkách www.dilia.cz. Tato žádost s uvedením všech potřebných údajů měla být odeslána poštou, e-mailem či faxem nejpozději tři měsíce před plánovaným datem premiéry kvůli vyjasnění všech autorsko-právních otázek.

Samotná licenční smlouva (viz příloha č. 3) přišla autorce projektu poštou již koncem března 2014 ve dvou vyhotoveních a bylo nutné ji nechat podepsat předsedou Divadelního souboru Vicena Janem Štěpánským. Následně bylo paní Janě Maršové nazpět odesláno jedno potvrzené vyhotovení, o které v přiloženém dopise žádala.

Licenční smlouva, platná v České republice od 1. listopadu 2014 do 31. prosince 2015, obsahuje 8 článků, ve kterých jsou specifikovány následující body: předmět smlouvy, licence, odměna, provozování jiným pořadatelem, další povinnosti provozovatele, odstoupení od smlouvy, sankce a závěrečná ustanovení.

Vedle kladně vyřízeného licenčního vypořádání s agenturou Dilia bylo nutné sepsat licenční smlouvy také s Ochranným svazem autorským pro práva k dílům hudebním, z. s. (OSA), neboť jsou v inscenaci použity skladby, v různých délkách stopáží z děl žijících autorů nebo autorů, od jejichž úmrtí neuplynulo ještě 70 let.

Protože se hudební složka inscenace doladřovala delší dobu a měnila se i délka stopáží použitých skladeb, byla žádost o poskytnutí licence na níže uvedený seznam skladeb odeslána až v polovině října 2014.

SEZNAM HUDEBNÍM DĚL, K JEJICHŽ UŽITÍ OSA UDĚLUJE SOUHLAS PŘI UŽITÍ V DIVADELNÍM PŘEDSTAVENÍ S NÁZVEM: „MADAM COLOMBOVÁ ZASAHUJE“	
NÁZEV SKLADBY / AUTORI	STOPÁŽ
ČTYŘI VRAŽDY STAČÍ DRAHOUŠKU Vlastimil Hala	0:30
FANTOMAS Michel Magne	0:30
TAKOVÁ NORMÁLNÍ RODINKA Luboř Fiřer	0:30
DIAMONDS ARE A GIR'S BEST FRIEND Jule Styne, Robin Leo	0:30
MOULIN ROUGE Craig Mackenzie Armstrong	2:00

Tabulka 3 - Seznam hudebních děl, k jejichž užití OSA uděluje souhlas při užití v divadelním představení s názvem: "Madam Colombová zasahuje"

Žádost byla opět vyřizována přes agenturu Dilia s paní Janou Mareřovou, která v tomto autorskoprávním vztahu fungovala pouze jako prostředník mezi souborem Vicena a OSA.

Licenční smlouva, která je obsahem jednotlivých článků téměř totožná s licenční smlouvou uzavíranou s agenturou Dilia, přišla autorce projektu k podepsání až v polovině března 2015. Toto zdržení bylo zapříčiněno změnou nositelů práv, od kterých bylo potřeba získat souhlas. Protože byla doba trvání licence stanovena již od 15. listopadu 2014 do 15. listopadu 2015 a podepsáním smlouvy vešla v platnost, musel

soubor Vicena vyzvat pořadatele již odehraných představení o zpětné zaplacení autorské odměny, jež nebyla původně zahrnuta ve smlouvě o divadelním vystoupení a která činí 1 % z hrubých tržeb. Minimálně však tato autorská odměna musí dosahovat částky ve výši 150 Kč bez DPH.

Protože se v této fázi vyskytuje vysoká frekvence nejasností a chybných kroků, uvádí agentura Aura-Pont na svých webových stránkách (www.aura-pont.cz) v sekci Právní služby deset dobře míněných rad nazvaných Autorskoprávní desatero divadla:

1. *Pověřit vyřizováním autorských práv jednu odpovědnou osobu.*
2. *Již během procesu dramaturgického výběru zjistit, zda autorská práva k divadelní hře jsou volná (autor je déle jak 70 let po smrti), nebo zda je třeba je vypořádat, resp. smluvně zajistit (autor je chráněný).*
3. *O finanční podmínky a jiná úskalí provozování hry je třeba se zajímat před započítím realizace inscenace.*
4. *Zajištění zahraničních práv požádat agenturu s dostatečným (půlročním) předstihem.*
5. *V textu neprovádět žádné změny bez předchozího souhlasu autora nebo agentury. To se týká samozřejmě i názvu hry.*
6. *Uzavřít v dostatečném předstihu licenční provozovací smlouvy se všemi autory představení (původní chráněný autor, překladatel, autor úpravy, autor choreografie, autor scénické hudby, popř. další), resp. s jejich agenturou.*
7. *Věnovat pozornost všem závazkům obsaženým v licenční provozovací smlouvě.*
8. *V případě uvádění představení mimo vlastní divadlo dbát zvláštních povinností pro tyto případy, jak je specifikuje licenční smlouva.*
9. *Obecně dbát zásady, že to, k čemu autoři nebo agentura výslovně nedali souhlas - licenci, není dovoleno.*
10. *Případné pochybnosti nebo nejasnosti vždy předem konzultovat s autorem nebo agenturou.⁵⁸*

Sama autorka projektu se při žádání o licenci řídila podle výše uvedených rad, které jí pomohly předejít závažnějším komplikacím.

⁵⁸ Autorskoprávní desatero divadla. In: Aura-Pont [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupné z: <http://www.aura-pont.cz/Pravni-sluzby-P8.html>

3. 4. 4 Sestavení inscenačního týmu

V profesionálním i amatérském divadle je za vedoucího inscenačního týmu vždy považován režisér (v případě tanečních projektů zodpovídá za inscenační tým choreograf). S režisérem v čele tvoří inscenační tým také další členové (dramaturg, scénický a kostýmní výtvarník, skladatel, tvůrce světelné režie, inspicient a další osoby), kteří svými nápady přispívají k vytvoření plnohodnotné koncepce inscenace.

Režisér má za úkol také sestavit herecké obsazení. Herci byli vybíráni z řad členů Divadelního souboru Vicena podle typu a hereckých schopností.

V případě inscenačního týmu představení Madam Colombová převzala většinu funkcí (režisér, dramaturg, scénický a kostýmní výtvarník, aranžér hudební složky, herecká úloha) na sebe autorka projektu, aby se blíže seznámila se všemi úskalími těchto pracovních činností.

Budoucí členové inscenačního týmu, herci a technici byli následně osloveni ke spolupráci a byla jim ponechána lhůta na rozmyšlení.

Všichni protagonisté inscenace Madam Colombová zasahuje jsou zmíněni níže:

PROTAGONISTÉ INSCENACE MADAM COLOMBOVÁ ZASAHUJE

HERECKÉ OBSAZENÍ

<i>Lord Ham-milk-ton</i>	Petr Tomášek
<i>Komorník James</i>	Vlastimil Drda
<i>Margaret Colombová</i>	Helena Lochmanová
<i>Lady Ham-milk-tonová</i>	Hana Pauková
<i>Redaktorka Pamela Pulicerová</i>	Tereza Blažková
<i>Konstábl Crashman</i>	Oto Dunovský
<i>Služka Annet Elizabeth Laura Jane atd.</i>	Anna Entová
<i>Služka Amanda</i>	Dagmar Jiroutová
<i>Anna Marie</i>	Zuzana Průchová

<i>Marie Anna</i>	Pavčina Štěpánková
<i>Medvídek</i>	Dagmar Tomášková
<i>Zahradník</i>	Jaroslav Háněl
<i>Hlasatel stanice Happy London</i>	Bedřich Ducháček (ze záznamu)
INSCENAČNÍ TÝM	
<i>Režie, dramaturgie, kostýmní a scénické návrhy, hudební aranže, ...</i>	Tereza Blažková
<i>Inspicent</i>	Dagmar Bečková
UMĚLECKO-TECHNICKÉ SLOŽKY	
<i>Nápověda</i>	Lenka Karbulková
<i>Výtvarná a grafická spolupráce</i>	Iveta Klusoňová j. h.
<i>Výroba kostýmů</i>	Pavla Klimešová, Věra Hánělová
<i>Světla</i>	Tomáš Kodytek
<i>Zvuk</i>	Oldřich Vajsar
<i>Jevištní mistr</i>	Jaroslav Pauk, Jan Štěpánský

Tabulka 4 - Protagonisté inscenace Madam Colombová zasahuje

3. 4. 5 Scéna

Výtvarné řešení jevištního prostoru má na starost scénograf. Protože autorka inscenace neměla doposud žádné zkušenosti s navrhováním scény, rozhodla se oslovit odborníky; studenta scénografie Jána Terebu a scénografku Lucii Sedlákovou, která již s Divadelním souborem Vicena v minulosti spolupracovala. Bohužel kvůli finančním omezením a časovým důvodům nakonec nedošlo z jejich strany ke zpracování profesionálních návrhů scény. Tohoto úkolu se tedy musela ujmout sama autorka projektu.

Autorkou projektu byl vytvořen návrh a posléze i realizace (viz příloha č. 4) typického pokoje anglického hraběcího sídla se čtyřmi vchody, kterému dominuje okno, jež hraje v inscenaci důležitou roli. Interiér byl zaplněn masivním nábytkem, krbem a

rodinným portrétem ve zlatém rámu. Tento mobiliář má charakterizovat lordovo bohatství, šlechtický stav a anglický konzervatismus. Zároveň byly do pokoje aplikovány bláznivé dekorace (obraz lorda Ham-milk-tona ve stylu Pop art, polštářek s britskou vlajkou, designová zelená soška jelena), které měly za úkol odrážet nevkus spojený s velkým množstvím peněz a britskou kýčovitost. Scéna měla těmito doplňky získat také určitou uvolněnost a nadsázku.

Autorka projektu musela při realizaci scény brát v potaz také několik omezení (např. skladnost scény či stavbu scény v různých typech kulturních zařízení) a vybavenost Divadelního souboru Vicena. Některé materiály (např. panely imitující zdi pokoje) byly použity z fundusu souboru Vicena a znovu tapetovány. Jiné části scény (mobiliář, dekorace a rekvizity) se musely nechat udělat na zakázku či vyrobit svépomocí anebo byly zakoupeny speciálně pro tuto inscenaci.

3. 4. 6 Kostýmy

Tvrzení „Šaty dělají člověka“ platí i ve vztahu kostým - postava. Divadelní kostým totiž herci pomáhá při vytváření jeho postavy a stává se jeho „druhou kůží“ i pohyblivou dekorací. Kostým má také za úkol identifikovat postavu a do určité míry odrážet její charakteristiku. Proto by měl být kostým pro diváka čitelný.

Autorka projektu vytvořila návrhy kostýmů tak, aby vystihla podstatu postav. Kostýmy, z větší části vytvořené Pavlou Klimešovou a Věrou Hánělovou podle návrhů autorky (některé doplňky byly zapůjčeny ze souborového fundusu nebo zakoupeny), měly stvořit osobité figurky, které divák dobře zná z různých prostředí a situací, a proto se mu také rychle vybaví jejich typické vlastnosti.

Návrhy i výsledné provedení kostýmů jsou v obrazové podobě zdokumentovány v příloze č. 5.

3. 4. 7 Světelný design

Světelný design je nedílnou součástí každé inscenace, přestože si málokterý divák uvědomuje důležitost jeho funkce. Díky různým možnostem nasvícení a v dnešní době hojně využívaným speciálním efektům, se může rychle proměnit a následně také

vygradovat náladu daného okamžiku na jevišti. Světelný design inscenace Madam Colombová zasahuje byl konzultováno s osvětlovačem souboru Vicena Tomášem Kodytkem, neboť má přehled o technickém vybavení souboru, a tudíž i o možnostech pro vytvoření světelného designu.

Úloha světelného designu byla nejpatrnější v úvodu představení a posléze mezi jednotlivými obrazy. Nejintenzivněji a nejpropracovaněji byl světelný design použit v 2. obraze, kdy dochází k uloupení diamantu. Pomocí barevných filtrů (červená, modrá) nasazených na světlech byl nasvícen diamant spolu s podstavcem, aby se posléze odrazily ve světle a jejich stíny dopadaly na stěny pokoje. Světelný design byl využit také pro vytvoření stínohry na závěsech v okamžiku, kdy se lupič vkrádá do pokoje oknem.

3. 4. 8 Hudební a zvuková složka inscenace

Atmosféru dané inscenace dokresluje také vhodný výběr scénické hudby a různé ruchy. Profesionální divadla si ve většině případů nechávají objednat zcela nové hudební skladby, na kterých spolupracuje skladatel spolu s režisérem.

Protože ochotnické soubory nedisponují vlastními skladateli a na spolupráci s externími profesionálními skladateli se nedostává financí, bývá využívána již vzniklá filmová, vážná nebo populární hudba, za jejíž použití soubory musí zaplatit licenci. Za tímto účelem byly pro inscenaci Madam Colombová zasahuje zaplacení licence na tyto skladby:

- Čtyři vraždy stačí drahoušku
- Taková normální rodinka
- Fantomas
- Moulin Rouge

Dále byly zvukařem Oldřichem Vajsarem pořízeny ruchy (zvuk automobilu, náraz) a nahrán text rozhlasového hlasatele.

3. 5 Plán zkoušek

V praxi profesionálních divadel je tzv. plán zkoušek zakomponován do měsíčních, týdenních i denních rozvrhů. V divadelní hantýrce je tento rozpis činností znám především pod pojmem ferman.

V případě amatérských souborů se nevytváří takto podrobné plány zkoušek, neboť jejich členové nezkoušejí denně, jak je to typicky stanovené u profesionálních divadel.

Frekvence zkoušek u amatérských souborů se pohybuje v rozmezí jedné až dvou zkoušek týdně. Počet zkoušek se odvíjí především od pracovní i soukromé vytíženosti jednotlivých členů, neboť tyto zkoušky probíhají v jejich volném čase.

Pro představu je níže sepsaný přehled, který zahrnuje veškeré zkoušky konané v rámci nácviku inscenace:

PLÁN ZKOUŠEK	
ZAHAJOVACÍ ZKOUŠKA	29. ledna 2014 18:00
ČTENÁ ZKOUŠKA	5. února 2014 18:00
1. ZKOUŠKA VE ZKUŠEBNĚ	26. února 2014 19:00
	5. března 2014 18:00
	12. března 2014 18:00
	19. března 2014 18:30
INDIVIDUÁLNÍ ZKOUŠKA	26. března 2014 16:30
	2. dubna 2014 18:00
	9. dubna 2014 18:30
	16. dubna 2014 18:00
INDIVIDUÁLNÍ ZKOUŠKA	23. dubna 2014 16:15
	1. května 2014 16:00
	13. května 2014 16:00

	21. května 2014 17:30
	28. května 2014 18:00
	4. června 2014 18:00
INDIVIDUÁLNÍ ZKOUŠKA	10. června 2014 16:30
INDIVIDUÁLNÍ ZKOUŠKA	26. srpna 2014 17:00
	27. srpna 2014 18:00
INDIVIDUÁLNÍ ZKOUŠKA	28. srpna 2014 19:15
	3. září 2014 18:00
	10. září 2014 18:30
	16. září 2014 18:30
HLAVNÍ ZKOUŠKA + 1. JEVIŠTNÍ ZKOUŠKA	21. září 2014 9:30
	25. září 2014 18:00
	2. října 2014 18:30
	13. října 2014 18:30
	20. října 2014 18:30
2. JEVIŠTNÍ ZKOUŠKA	25. října 2014 9:30
	28. října 2014 16:00
	6. listopadu 2014 16:30
	11. listopadu 2014 17:00
GENERÁLNÍ ZKOUŠKA	13. listopadu 2014 17:30
OPRAŠOVACÍ ZKOUŠKA	4. prosince 2014 16:00
OPRAŠOVACÍ ZKOUŠKA	14. ledna 2015 18:00

Tabulka 5 - Plán zkoušek

Proces zkoušení je u standartního provozu profesionálních divadel zpravidla stanoven na 2 až 3 měsíce. Denně je nácvičku představení věnováno 4 až 5 hodin.

U amatérských souborů je interval zkoušení delší a pohybuje se v rozmezí šesti měsíců až jednoho roku a jedna zkouška trvá cca 2 až 3 hodiny. V případě zkoušení inscenace Madam Colombová zasahuje byl její nácviček přerušen divadelními

prázdninami na cca 2 měsíce. Návěst představení trval i s tímto přerušením od ledna do listopadu 2014.

3. 5. 1 První zkouška

Sérii zkoušek zahajuje tzv. první zkouška, též označovaná jako seznamovací zkouška.

Tato úvodní zkouška k inscenaci Madam Colombová zasahuje se konala ve středu 29. ledna 2014 od 18 hodin.

Budoucí realizátoři (inscenační tým, herci, nápověda, jevištní mistři, technici) plánované inscenace na ni byli pozváni speciálními pozvánkami (viz příloha č. 6), které obdrželi asi jeden měsíc před samotným konáním první zkoušky.

Na této zkoušce byl rozdán divadelní text, bylo zveřejněno umělecké i technické obsazení a dále byl prezentován inscenační záměr a celková koncepce uměleckého projektu. Účastníci byli také seznámeni s předběžným plánem zkoušek, termíny premiér a repríz a také s časovým úsekem jednoho až dvou let, kdy by se měla inscenace hrát. Protože se někteří herci nemohli z časových důvodů první společné zkoušky zúčastnit, byly jim veškeré výše zmiňované informace poskytnuty individuálně.

3. 5. 2 Čtená zkouška

V profesionálním provozu je první zkouška spojena rovněž se zkouškou čtenou. V amatérské praxi se tyto dvě zkoušky konají s časovým odstupem několika dní, aby se herci mohli podrobně seznámit se svými úlohami i celým textem. V mnoha případech se tak děje také z důvodu, že amatérský soubor může absolvovat i více čtených zkoušek. Rozhodnutí o konání vícero čtených zkoušek je ovlivněno náročností textu a režisérovými dojmy nabytými z první čtené zkoušky.

Jestliže text herce v ničem neoslovil nebo se mu přidělená úloha z jakéhokoli důvodu nezamlouvá, může v tomto období svou roli vrátit. Další příčinou, proč bývá hercem role odmítnuta, je neočekávané vyskytnutí rodinných, zdravotních či pracovních

komplikací, které by mohly omezit jeho tvůrčí počínání a následně by mohly ohrozit také celkový chod realizace inscenace.

Ani autorce projektu se kvůli nepřízní osudu některých herců, nevyhnulo přeobsazení jejich rolí. Tyto změny ale nakonec proběhly plynule a na čtené zkoušce se sešlo již finální herecké obsazení.

Čtená zkouška proběhla ve středu 5. února 2014 za účasti všech herců. Autorka inscenace se herců nejprve dotazovala na jejich názor na samotnou hru a posléze ji zajímaly jejich představy o pojetí jejich postav (např. charakter, kostým). Následně jim vyložila vlastní vize o hereckém ztvárnění a přiblížila jim jednotlivé nuance, proč by jejich postavy měly na jevišti jednat právě podle těchto sdělených kritérií.

Po této debatě se přikročilo k samotnému čtení textu, které bylo místy přerušováno doplněním dalších informací o technickém provedení apod.

Mezi čtenou a první zkouškou v prostoru dostali herci ještě čtrnáct dní na naučení textu.

3. 5. 3 Zkoušky probíhající ve zkušebně

Po absolvování čtené zkoušky se v nadcházejících dnech a týdnech přechází tzv. od stolu do prostoru.

V profesionálním i amatérském divadle tyto prostorové zkoušky začínají nejprve ve zkušebně, kde probíhají zkoušky s jednotlivci či menšími skupinami, textové zkoušky a také aranžovací zkoušky, na kterých se gesta i mimika zatím jen aranžují, mobiliář je pouze naznačen a dekorace jsou markýrovány.

Nakonec se veškeré zkoušky přemístí ze zkušebny na jeviště, kde se zpočátku rovněž zkouší jen v náznaku mobiliáře a dekorací, ale postupně se přidávají veškeré složky technické (zvuková a osvětlovací), dekorační a kostýmní.

Protože Divadelní soubor Vicena nedisponuje vlastním jevištěm a jeviště Roškotova divadla by si autorka projektu musela na každou zkoušku pronajímat od KLUBCENTRA za 400 Kč za hodinu (cena bez DPH), musely se téměř všechny zkoušky odbývat ve zkušebně, která je zároveň klubovnou DS Vicena.

První zkouška ve zkušebně proběhla ve středu 5. března 2014 a další zkoušky probíhal převážně jednou týdně.

Autorka projektu začínala zkoušky pokaždé přehledem informací týkajících se organizačních záležitostí. Následně bylo věnováno 15 minut cvičením, která se zaměřovala na správné dýchání, artikulaci a rozvíjení motoriky mluvidel. S těmito cvičeními v mnoha obměnách se autorka inscenace setkávala na hereckých workshopech, a proto se je rozhodla v praxi sama uplatnit.

Zde autorka projektu uvádí několik praktikovaných cvičení:

CVIČENÍ MOTORIKY MLUVIDEL	
CVIKY S JAZYKEM	<ul style="list-style-type: none"> • Vypláznout jazyk na bradu, vlevo, vpravo, na horní ret • Olizování rtů kruhovitým pohybem oběma směry • Olizování zubů kruhovitým pohybem oběma směry • Opřít špičku jazyka za horní řezáky a táhnout jím dopředu a dozadu • Ťukat špičkou jazyka za všechny horní zuby zleva doprava a obráceně • Ťukat špičkou jazyka na horní ret zleva doprava a obráceně • Napsat špičkou jazyka na vnitřní stranu tváří své jméno a příjmení
CVIKY SE RTY	<ul style="list-style-type: none"> • Našpulit rty • Roztáhnout rty do úsměvu (souměrně) • Střídavě našpulit a roztáhnout rty • Roztáhnout rty střídavě vlevo a vpravo • Přetáhnout horní ret před dolní a naopak • Zkousnout horní zuby přes dolní ret a naopak • Při výdechu rozkmitat rty • Při výdechu rozkmitat špičku jazyka lehce vyplazenou mezi rty
CVIKY S TVÁŘEMI	<ul style="list-style-type: none"> • Obě tváře naráz nafouknout • Obě tváře naráz vyfouknout • Nafouknout nejprve levou tvář a posléze i pravou • Nafouknout oblast kolem rtů a povolit

Tabulka 6 - Cvičení motoriky mluvidel

ARTIKULAČNÍ CVIČENÍ PRO ROZCVIČENÍ MLUVIDEL	
	<ul style="list-style-type: none"> • Mezi domama má má máma malou zahrádku.

CVIČENÍ NA SAMOHLÁSKY	<ul style="list-style-type: none"> • Jedeme Jemenem nebo nejedeme Jemenem. • Myrty s mírnými lístky a mírnými stíny. • Kozo Rózo přeskoč molo, proskoč kolo. • U Budulů slupnu husu, utřu pusu.
JAZYKOLAMY	<ul style="list-style-type: none"> • Nejkulatšoulinkatější kulička • Od poklopu ku poklopu Kyklop kouli koulí. • Nezaželezí-li se železo, zažouželi se žoužel. • Doleje-li mi Julie oleje, naoleluji olejem koleje. • Dolar, libra, rubl. • Šel pštros s pštroscí a s třemi pštrosáčaty do pštrosárny. • Drbu vrbu. • Hlavní roli lorda Rolfa hrál Vladimír Leraus a na klavír Klára Králová.

Tabulka 7 - Artikulační cvičení pro rozcvičení mluvidel

DECHOVÉ CVIČENÍ	
POKUSTE SE ŘÍCT TOTO DECHOVÉ CVIČENÍ NA JEDEN NÁDECH	<p>Desatero šlo, potkalo devatero, devatero osmero, osmero, sedmero, sedmero, šestero, šestero patero, patero čtvermo, čtvermo trojmo, trojmo dvojmo, dvojmo jednero.</p>

Tabulka 8 - Dechové cvičení

Výše uváděná cvičení byla do zkoušek aplikována nejen pro celkové zlepšení kvality herecké mluvy, ale také kvůli zvýšení koncentrace herců na nadcházející intenzivní práci. Někteří herci totiž přicházeli do zkoušek nesoustředění a při překročení prahu zkušebny nedokázali ze sebe setřást starosti všedního života a naladit se na svou novou úlohu.

Autorka projektu jako režisérka uplatnila i další nové přístupy při práci s herci, na které nebyli z předchozích realizací zvyklí. Jednalo se například o časté zastavování textu (kvůli opravám v intonaci, špatnému aranžmá i nepřesnému pochopení myšlenkových pochodů postavy) a následnému opakování daného místa, aby se zafixovala správná varianta a situace vyzněla přesně. Autorka inscenace se herce rovněž snažila odnaučit jejich pevně zakořeněné herecké zlozvyky.

Pro některé herce, kteří byli o dvě generace starší než autorka projektu, byly některé zkoušky kvůli vysokým požadavkům ze strany režisérky náročnější. Oproti tomu se sama režisérka musela potýkat s častými absencemi v souboru i občasnými hereckými manýrami.

3. 5. 4 Hlavní zkouška

První jevištní zkouška proběhla až v neděli 21. září 2014 a byla spojena se zkouškou hlavní.

Hlavní zkouška přináší spojení všech složek (kompletní rekvizity, kostýmy, líčení, dekorace, mobiliář, hudební složka, nasvícení scény), které by měly být předvedeny již v definitivní podobě. Inscenační tvar by tak měl být shodný s podobou premiéry a repríz. Režisér ale může ještě pozměňovat drobné detaily (např. barva a délka závěsů, ubrusu) a herce na scéně aranžovat.

Tato zkouška byla také spojena s fotografováním inscenace i press fotografií.

Pro představu o průběhu hlavní zkoušky je níže předkládán její harmonogram:

HARMONOGRAM HLAVNÍ ZKOUŠKY	
9:30	Sraz u klubovny a nakládání kulis
10:00 – 11:30	Stavba scény
12:00 – 13:30	1. jevištní zkouška (bez kostýmů)
13:30 – 14:15	Zkouška kostýmů

14:15 – 17:00	2. jevištní zkouška (s kostýmy) + focení
17:00 – 17:30	Bourání scény a odvoz kulís do klubovny

Tabulka 9 - Harmonogram hlavní zkoušky

Další zkouška v divadle se uskutečnila v sobotu 25. října 2014. Tato druhá jevištní zkouška proběhla v dekoracích a s mobiliářem, ale již bez kostýmů. Autorka inscenace se zde zaměřila na intenzivnější práci s herci a na skloubení hudební složky s nasvícením scény. Zároveň byla hercům poprvé představena také choreografie závěrečného děkování (tzv. děkovačky). Na jeho nácvič byla rovněž zacílena autorčina pozornost.

3. 5. 5. Generální zkouška

Vrcholem celého zkouškového období je generální zkouška, která předchází premiéře. Tato zkouška byla již plně okostýmovaná a bylo hráno celé představení bez přerušení v kompletní scéně s mobiliářem i s potřebnými rekvizitami. Generální zkouška sloužila také k finálnímu doladění několika drobností a především k ujasnění reálné délky inscenace. Z této zkoušky vyplynulo, že inscenace Madam Colombová zasahuje trvá 75 minut a bude hrána bez přestávky.

Generální zkouška je pro všechny zúčastněné velmi psychicky i fyzicky náročná, a proto vyžaduje naprosté soustředění. Kvůli nakumulovanému napětí i narůstající nervozitě z premiéry došlo k drobné roztržce mezi režisérkou a herci, kteří nebyli náležitě koncentrovaní a zkoušku nebrali dostatečně vážně. Kvůli tomu byla zkouška ještě jednou opakována a nakonec proběhla v pořádku a podle představ režisérky.

Tato poslední velká zkouška proběhla ve čtvrtek 13. listopadu 2014 na jevišti sokolovny v Říčkách v Orlickém Podhůří, kde se o dva dny později konala také premiéra.

3. 6 Premiéra

U Divadelního souboru Vicena Ústí nad Orlicí se stalo již tradicí oficiálně představit nově nazkoušenou inscenaci nejprve v malé obci Říčky v Orlickém Podhůří, která je od Ústí nad Orlicí vzdálená pouhých 6,5 km a jejíž obecní zastupitelé vycházejí souboru nesmírně vstříc při poskytování jeviště pro generální zkoušku.

Premiéra proběhla v sobotu 15. listopadu 2014 před zcela zaplněným hledištěm místní sokolovny. Inscenace „Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant?“ se v Říčkách dočkala vřelého přijetí i rekordní návštěvnosti čítající cca 130 diváků. Tak vysoká divácká účast nebyla pořadateli doposud zaznamenána.

Premiéra v Říčkách a následná první repríza konaná ve Svratouchu v sobotu 22. listopadu 2014 jsou v Divadelním souboru Vicena brány jako takové předpremiéry před slavnostní premiérou v Ústí nad Orlicí.

Slavnostní premiéra proběhla v sobotu 6. prosince 2014 v Roškotově divadle před orlickoústeckým publikem a za přítomnosti regionální televize OIK TV. V divadle bylo zaplněno 163 míst z celkového počtu 487 míst. Pouhá třetinová návštěvnost byla zapříčiněna konáním dalších kulturních akcí ve městě i v jeho blízkém okolí ve stejný den, nezařazením inscenace do divadelního předplatného KLUBCENTRA a také cenou vstupného, která byla tentokrát 150 Kč místo obvyklých 100 Kč.

4. Propagace amatérské divadelní inscenace

Vedle samotné realizace divadelní inscenace musí být zajištěna také její propagace, aby se informace o chystaném představení dostaly do povědomí široké veřejnosti a tedy i k potenciálním divákům.

O propagaci jednotlivých představení inscenace Madam Colombová zasahuje se ve většině případů stará pořadatel. Ten si může objednat od souboru Vicena originální plakáty vytvořené přímo pro inscenaci Madam Colombová zasahuje, nebo může představení propagovat vlastními plakáty, oznámením na webových stránkách města či obce a také pozvánkami v místním deníku a rozhlase.

Propagaci slavnostní premiéry v Ústí nad Orlicí zajišťovalo jako pořadatel KLUBCENTRUM. Jeho propagace spočívala v objednání 30 kusů plakátů od souboru Vicena, jež byly následně vylepeny na plakátnice čtrnáct dní před konáním představení. Autorka projektu se rozhodla podpořit tuto skromnou propagaci představení v působišti Divadelního souboru Vicena také vlastní iniciativou a volila další možné mediální formy komunikace mezi pořadateli, inscenátory a diváky.

4. 1 Tvorba propagačních materiálů

Kromě hledání správných komunikačních cest k potenciálnímu divákovi, byla velmi důležitá samotná nápaditost grafického zpracování propagačních materiálů. Jejich originalita by však neměla zamlžovat smysl a cíl sdělení. Proto bylo nutné naleznout rovnováhu mezi poutavým vzhledem a obsahem sdělení.

Autorka projektu zvolila za primární nástroje propagace plakát a divadelní program.

4. 1. 1 Plakát

Plakát k inscenaci (viz příloha č. 7) byl vytvořen podle návrhu autorky projektu fotografem Petrem Wagenknechtem. Plakát byl navržen a posléze zrealizován tak, aby

předměty na něm zachycené symbolicky odkazovaly k samotné inscenaci, postavám, textu hry i divadelnímu prostředí. Proto z dramatického černého pozadí (symbolika divadelního zákulisí) vystupuje nasvícená dřevěná deska kulatého stolku, jež strhává pozornost na předměty, které na ní leží. Ve středu se nachází diamant, kolem něhož se celý příběh inscenace točí. Napravo od něj je umístěn rodinný portrét lorda Ham-milktona, jeho choti, milenek a komorníka Jamese. Tento obraz zasazený do zlatého rámu (představuje bohatství) je rovněž součástí scény. Další předmět, který se vyskytuje na scéně i na plakátě, je popelník. Potisk na něm představuje nejen americkou popkulturu, o níž se nachází zmínka v textu, ale je na něm zobrazena také Marilyn Monroe, která nazpívala píseň „Diamonds are a girl's best friend“. Část této písně v jejím podání je rovněž zakomponována jako hudební vsuvka do inscenace. Na popelníku je naaranžován zapálený doutník, jenž je tolik příznačný pro poručíka Colomba a tudíž i pro hlavní postavu inscenace madam Colombovou.

Aby písmo dobře vyniklo na tmavém pozadí, jsou písmena vyvedena ve žluté a bílé barvě. Styl použitého písma má připomínat písmo psané na psacím stroji.

Obsah textu byl volen tak, aby byl co nejstručnější a zároveň aby použité informace byly co nejvýstižnější. Proto je na plakátu uveden název divadelního souboru, název a autor divadelní hry, žánr divadelní hry, jména herců, inscenační tým a sponzoři.

Plakát byl následně vytisknut v množství 300 kusů v tiskárně Grantis Ústí nad Orlicí za poskytnutý peněžní sponzorský dar.

4. 1. 2 Divadelní program

Divadelní program většiny inscenací Divadelního souboru Vicena je koncipován jako třístránkové leporelo o velikosti 10 cm x 21 cm. Autorka projektu se rozhodla tuto tradici porušit kvůli celkové koncepci inscenace, která se rovněž vztahuje i na nový design divadelního programu (viz příloha č. 8).

Protože v inscenaci figuruje redaktorka časopisu Mladí a bohatí, rozhodla se autorka projektu divadelní program stylizovat jako čtyřstránkový časopis ve formátu A4 nazvaný Mladí a bohatí.

Titulní stránka obsahuje výrazné logo časopisu, úvodní slovo šéfredaktorky, článek Sedmero Madam Colombové aneb Užitečné informace o naší inscenaci a Bleskovou zprávu, která pokračuje svým obsahem až na druhou stránku. Druhá strana programu dále obsahuje obrazový materiál, seznam sponzorů, historii Divadelního souboru Vicena, poděkování za nezištnou pomoc při realizaci inscenace a především herecké obsazení a inscenační tým. Celá třetí strana je věnována rozhovoru s autorem hry Janem Váchalem, který autorka projektu osobně pořídila začátkem října v Praze. Závěrečná čtvrtá strana je zaplněna fotografiemi z inscenace a kontaktními údaji.

Výtvarnou stránku divadelního programu vytvořila podle návrhu autorky Iveta Klusoňová a grafické uspořádání Jiří Pecháček. Divadelní program byl následně v nákladu 250 kusů vytištěn firmou Grantis Ústí nad Orlicí na křídový papír opět za finanční prostředky ze sponzorského daru.

O distribuci programu mezi diváky se před začátkem představením stará pověřená herečka, která v kostýmu kamelota ve foyer vyvolává naučená typická prodejní hesla, aby zaujala pozornost příchozích diváků. Cena programu byla stanovena na 20 Kč.

4. 2 Zvolené formy komunikace

Aby byla propagace představení Madam Colombová zasahuje co nejintenzivnější a zasáhla nejen obyvatele Ústí nad Orlicí, volila autorka projektu vhodné komunikační cesty prostřednictvím elektronických i tištěných médií.

4. 2. 1 Elektronická média

V rámci možností oslovila autorka projektu tato elektronická média:

1. **Televize** – regionální televize OIK TV vysílala každých třicet minut v průběhu čtrnácti dnů v informačním pořadu „Kam v našem regionu?“ pozvánku do divadla na inscenaci Madam Colombová zasahuje.

2. **Rozhlas** – Autorka projektu oslovila rovněž Český rozhlas Pardubice, který odvíšlal pozvánku na premiéru inscenace Madam Colombová zasahuje v pátek 5. prosince 2014 v 14:45 v rámci kulturních tipů v pořadu „Dobré odpoledne“.
3. **Internet** – Tato mediální oblast skýtá nepřehledné množství možností, jak inscenaci propagovat. Pro snadnou a rychlou komunikaci s co největším počtem lidí byla vybrána především sociální síť Facebook, kde byla vytvořena s měsíčním předstihem událost, na níž bylo pozváno přes 300 uživatelů a která byla každý týden aktualizována různými příspěvky vztahujícími se k představení. Na Facebooku byl dále osloven administrátor stránky Ústecký infoservis, který zde rovněž zveřejnil pozvánku na premiéru inscenace. Autorka projektu dále nechala zveřejnit tiskovou zprávu na portálu Kultura21 (www.kultura21.cz).

4. 2. 2 Tištěná média

Vedle elektronických médií byla upřena autorčina pozornost také na tato tištěná média:

1. **Regionální a místní tisk** – Velice důležité také bylo, aby zpráva o konání premiéry inscenace Madam Colombová zasahuje proběhla i v tištěném tisku. Proto se v listopadovém i prosincovém čísle Ústeckých listů objevila pozvánka, která zvala na tuto inscenaci do Roškotova divadla. Informace o konání premiéry této inscenace byly zmíněny také ve čtvrtek 4. prosince 2014 redaktorem MF Dnes Jaroslavem Hubeným v příloze určené pro Pardubický kraj. Pavel Sedláček rovněž inicioval rozhovor s autorkou projektu, který nechal posléze uveřejnit v Orlickém deníku ve středu 3. prosince 2014 a v časopise Divadelní hromada.
2. **Letáky** – Letáky, které zvaly na premiéru inscenace Madam Colombová zasahuje, byly po vizuální stránce stejné jako plakáty, avšak byly zmenšeny na velikost A5. Následně byly v počtu 100 kusů rozdávány kolemjdoucím v rámci

zahájení Ústeckého adventu 2014 v neděli 30. listopadu 2014 na Mírovém náměstí.

- 3. Plakáty** – Vedle plakátů vyrobených ve velikosti A2, které nechalo KLUBCENTRUM vylepovat na reklamní sloupy a plakátnice, bylo vytvořeno také 50 kusů plakátů se stejným potiskem avšak ve velikosti A4, které autorka projektu umísťovala po svolení majitelů a vedení do prodejen, škol, rekreačních zařízení apod.

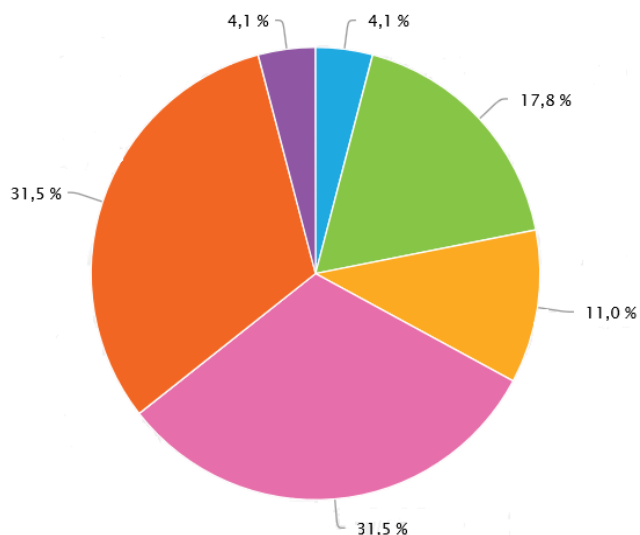
5. Divácké přijetí inscenace Madam Colombová zasahuje

O úspěchu či neúspěchu uváděné inscenace rozhoduje vedle snah režiséra či dramaturga také názor samotných diváků. Ačkoli jsou ve většině případů úsudky vynesené diváky subjektivní a laické, právě ona neodborná mínění mají rozhodující vliv na to, zda bude návštěvnost inscenace vzrůstat nebo zda se kvůli diváckému nezájmu divadelní kus brzy dočká derniéry. Přeci jen je každý večer hlediště zaplňováno laickým obecnstvem a nikoli teatrologickými odborníky a kritiky.

Z tohoto důvodu se autorka projektu rozhodla provést pomocí dotazníkového šetření průzkum, který by zjistil divácké zaujetí inscenací Madam Colombová zasahuje a eventuálně by poukázal na klady i nedostatky tohoto představení.

5. 1 Informace o respondentech

V průběhu tří týdnů se průzkumu zúčastnilo 118 respondentů, kteří vyplnili buď papírový dotazník, nebo odpověděli online. Ze 118 responzí nebylo 45 responzí dokončeno, a proto nemohly být zařazeny do komplexního průzkumu. Autorka bakalářské práce tudíž pracovala s výsledky od 73 dotazovaných, které tvořilo 50 žen a 23 mužů z různých věkových kategorií.

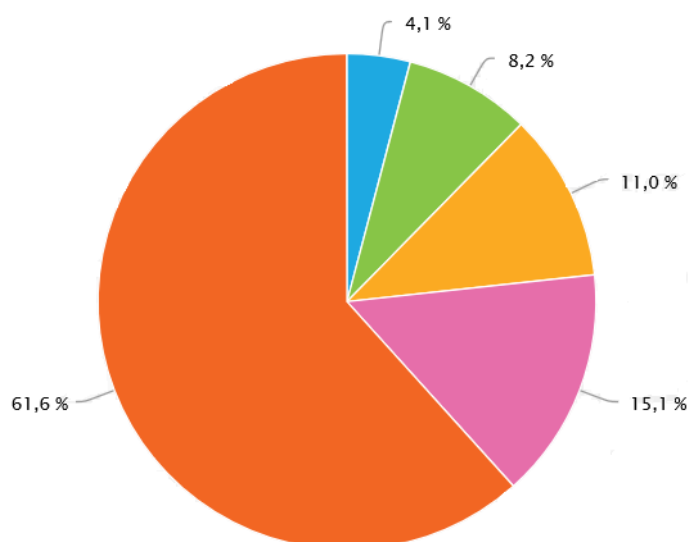

<i>Do jaké věkové kategorie patříte?</i>	Responzí	Podíl
● do 18 let	3	4,1 %
● 19-26	13	17,8 %
● 27-35	8	11,0 %
● 36-50	23	31,5 %
● 51-70	23	31,5 %
● 71 a více	3	4,1 %

Obrázek 1 - Zařazení do věkové kategorie

Z grafu je patrné, že převážnou část obecnstva (31,5 %) tvořila věková kategorie 36 až 50 let a také 51 až 70 let. Nejméně (4,1 %) se v hledišti vyskytovali diváci do 18 let a nad 71 let.

Respondenti byli dále dotazováni na frekvenci svých návštěv divadelních představení během jednoho roku.

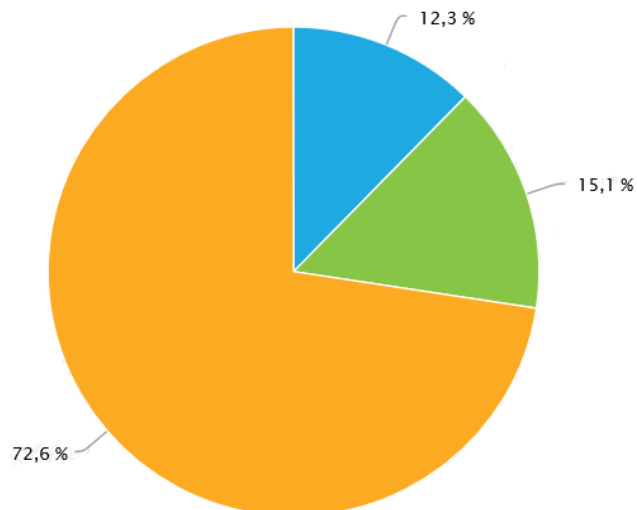

<i>Jak často navštěvujete divadelní představení?</i>		Responzí	Podíl
●	Jednou týdně	3	4,1 %
●	Jednou do měsíce	6	8,2 %
●	Několikrát do měsíce	8	11,0 %
●	Jednou do roka	11	15,1 %
●	Několikrát do roka	45	61,6 %

Obrázek 2 - Frekvence návštěv divadelního představení

Z výzkumu vyplývá, že většina dotazovaných (61,6 %) nebývá pravidelnými návštěvníky divadla, avšak několikrát do roka se tyto respondenti zajdou na nějakou inscenaci podívat. Mezi respondenty se také objevilo 15,1 % diváků, kteří divadelní kulturu příliš nevyhledávají a do divadla tedy zajdou pouze jednou do roka. Ostatní respondenti jsou pravděpodobně držitelé abonmá, a proto do měsíce zhlédnou jedno či více divadelních představení.

Autorku výzkumu dále zajímalo, zda respondenti při výběru představení více preferují inscenaci realizovanou souborem amatérským, nebo profesionálním.

<i>Jaký typ divadla preferujete při výběru představení?</i>	Responzí	Podíl
● Profesionální	9	12,3 %
● Amatérské	11	15,1 %
● Je mi to jedno	53	72,6 %

Obrázek 3 – Preferovaný typ divadla při výběru představení

Z dotazníkového šetření vyplývá, že u 53 respondentů ve výběru představení nerozhoduje, zda je představení hráno ochotníky či profesionály, a tudíž se jejich volba řídí jinými měřítky. Autorku výzkumu ale překvapilo zjištění, že 15,1 % dotazovaných dává přednost především amatérským inscenacím a jen 9 (12,3 %) respondentů preferuje pouze profesionální představení.

5. 3 Komplexní hodnocení inscenace *Madam Colombová* zasahuje

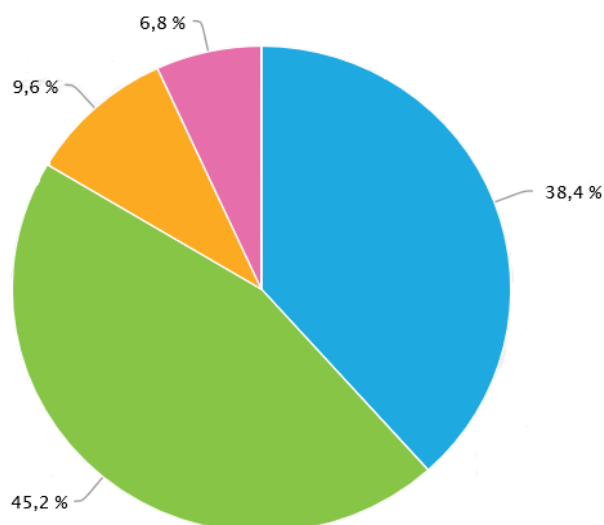
Nejdůležitější částí dotazníku bylo pro autorku bakalářské práce samotné hodnocení inscenace *Madam Colombová zasahuje*, kterou respondenti zhlédli v den premiéry nebo při dalších reprízách.

Dotazovaní měli při hodnocení kvality inscenace na výběr z pěti možností:

1. Byla vynikající
2. Byla dobrá
3. Byla průměrná

4. Nebyla příliš povedená

5. Byla špatná

<i>Jak byste celkově ohodnotili představení Madam Colombová zasahuje?</i>	Responzí	Podíl
● Byla vynikající	28	38,4 %
● Byla dobrá	33	45,2 %
● Byla průměrná	7	9,6 %
● Nebyla příliš povedená	5	6,9 %
● Byla špatná	0	0 %

Obrázek 4 - Komplexní hodnocení inscenace Madam Colombová zasahuje

Nejvíce respondentů (33) se přiklonilo k hodnocení, že inscenace byla dobrá. Dvacet osm dotazovaných ocenilo inscenaci jako vynikající a sedm respondentů ji považovalo za průměrnou. Pět respondentů představení mnoho neoslovilo, a proto zvolili čtvrtou možnost, že inscenace nebyla příliš povedená. Žádnému z respondentů se představení nejevilo jako špatné.

Respondenti se ke kvalitě inscenace mohli vedle výběru z možností, vyjádřit také písemnou formou. Z většiny příspěvků vyplynulo, že dotazovaní nejvíce ocenili zvolený komediálně-detektivní žánr, u kterého se dobře bavili, herecké výkony i délku představení. Diváci, které představení méně zaujalo, vytýkali inscenaci především text hry, jenž se jim jevil jako příliš jednoduchý a s lacinými vtipy.

Autorka bakalářské práce vybrala pro lepší představu také několik názorů, které uvádí níže:

„Inscenace se mi moc líbila především kvůli zvoleným detailům - polštářek s anglickou vlajkou, růžová pouta, naprosto nepatřičná židle a dále kvůli skvělým

narážkám. Velmi mě pobavila také scéna na začátku (spojení jezení a cvičení). Další věc, kterou oceňuji, je časopis namísto programu. To bylo opravdu originální. Občas byly trochu pomalejší přechody mezi scénami, ale to není nějaký extra velký nedostatek. Opravdu jsem na tomto představení prožila příjemný večer plný smíchu.“

„Scénář byl primitivní, vtipy prvoplánové, nevkusné, obhroublé a zbytečné. Kostýmy působily lacině a scéna nedodělaně a nesourodě (zvlášť obrazy, nepochopila jsem, co na nich je). Hudba sama o sobě byla hezká, ale hru nezachránila.“

„Skvělé obsazení sluhy, na kterém divadlo stojí a padá, svižný začátek, vtipná první polovina, slabší závěr, už není příliš vtipný a trochu se vleče. Hodnotím i výkon madam Colombové a sympatické zpestření v podobě lordových milenek. Mínusy nasbíral velmi slabý příběh a nenápaditá scéna.“

„Divadelní inscenace se mi líbila, dobře jsem se během představení pobavil. Hra měla vtip a vynikající herecké výkony herců amatérů. Všichni se snažili a toho si též cením.“

„V rámci toho, jak je napsaný text, a vzhledem k možnostem souboru si myslím, že je inscenace na maximum - víc s tímhle materiálem udělat nešlo. Představení šlape, mírně padající tempo zhruba od poloviny je dané textem, za to herci nemůžou. Diváci se baví celou dobu, vtipy vyzní. Na ochotnický soubor nadprůměrné ;)“

„Líbila se mi pro dobrý scénář, představitelka Madam Colombové pěkně vystihla podobu s inspektorem Colombem (mám ráda klasické televizní detektivky), dále mě pobavily občasné politicko-společenské narážky i různé charaktery postav. Obdivuji chuť a energii všech herců pro uskutečnění takovýchto divadelních představení. Je dobré, když se lidé baví a ještě pobaví i druhé.“

„Vtipná a perfektně zahraná inscenace, hodně jsem se pobavila. Ani chvilka nudy. Můj obdiv mají všichni, kteří se podíleli na tak krásném představení. Inscenaci jsem viděla s mojí dcerou 2x a klidně bych šla ještě jednou.“

„Protože text je hloupý. Námět ani zápletka, zkrátka inscenace neměla žádný vtip.“

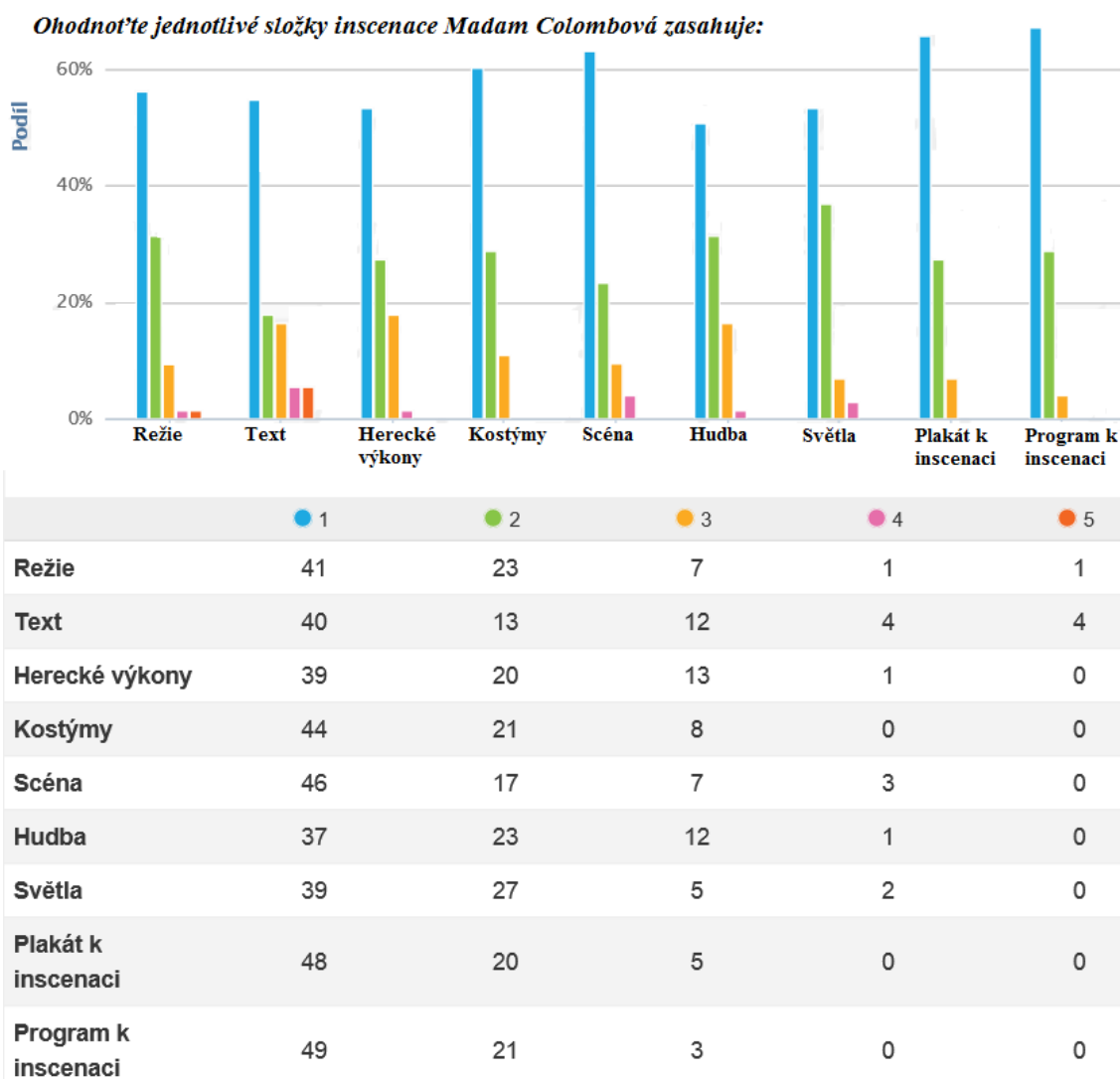
„Inscenace byla velmi vtipná, herecké výkony většiny herců na profesionální úrovni, dialogy vtipně glosovaly současnou dobu. Výborně napsaný scénář.“

„Zápletka je velice jednoduchá, ale zahraná byla dobře, některé výkony výborné.“

Autorka projektu se rovněž setkávala s kladnými i méně kladnými ohlasy také jiným způsobem než jen přes vyplněné dotazníky. Nelze tedy nezmínit případ, kdy nadšená divačka volala ve středu 4. března 2015 do Českého rozhlasu Pardubice do pořadu „Písnička od srdce“. Divačka nešetřila chválou na inscenaci Madam Colombová zasahuje a pro její inscenační tým nechala zahrát píseň.

5. 2 Hodnocení jednotlivých složek inscenace Madam Colombová zasahuje

Autorku projektu také zajímalo, jak na diváky působily jednotlivé složky představení – režie, text divadelní hry, herecké výkony, kostýmy, scéna, hudba, světla, plakát k inscenaci, program k inscenaci. Každý aspekt inscenace mohli respondenti ohodnotit jako ve škole od jedničky do pětky, přičemž jednička byla nejlepší ohodnocení a pětka nejhorší ohodnocení.

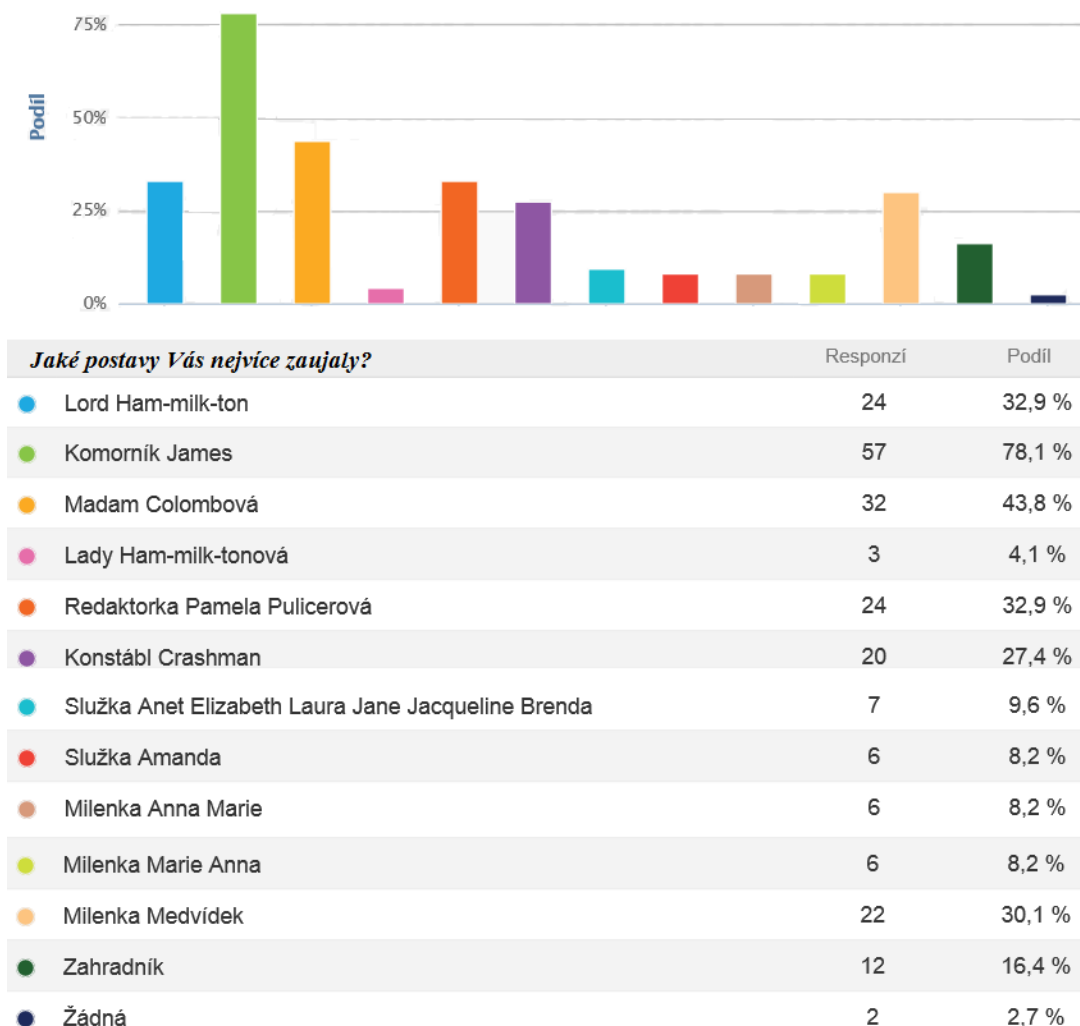

Obrázek 5 - Hodnocení jednotlivých složek inscenace

Z grafu je patrné, že kostýmy, plakát k inscenaci i program k inscenaci dopadly v diváckém hodnocení nejlépe a jejich nehorší známkou byla trojka. Herecké výkony, scéna, hudba a světla byly nejhůře ohodnoceny čtyřkou. Režie byla ohodnocena jednou čtyřkou a pětkou a tudíž, nebyla přijata všemi respondenty kladně. Nejvíce záporných hodnocení bylo uděleno divadelnímu textu autora Jana Váchala. Text byl ohodnocen čtyřmi čtyřkami a čtyřmi pětkami. Tento výsledek koresponduje s výše uvedeným diváckým míněním.

5. 3 Hodnocení postav

Autorku projektu dále zajímalo, jaká postava diváky nejvíce zaujala, a tudíž který herec svou postavu dokázal nejpřesvědčivěji ztvárnit. Respondenti mohli vybírat více postav.

Obrázek 6 - Hodnocení postav

Z výše uváděných výsledků vyplývá, že si herecky nejlépe vedl Vlastimil Drda jako lordův komorník James. Za svůj suverénní herecký výkon byl Vlastimil Drda rovněž oceněn čestným uznáním od odborné poroty na krajské postupové přehlídce amatérského činoherního a hudebního divadla pro dospělé „Orlická maska“.

Dotazované dále zaujal výkon Heleny Lochmanové, představitelky titulní role madam Colombové (32 responzí). Postava lorda Ham-milk-ona zahráná Petrem

Tomáškem zaujala stejný počet diváků (24) jako postava redaktorky Pamelý Pulicerové ztvárněná Terezou Blažkovou.

Z dotazníkového šetření je také patrné, že ačkoli každá postava zaujala alespoň dva diváky, dvěma dotázaným nepřišla žádná z postav ničím zajímavá.

5. 4 Shrnutí dotazníkového šetření

Cílem tohoto dotazníkového šetření bylo zjistit, v jakém kvalitativním měřítku zaujala diváky inscenace „Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant?“, která byla vytvořena jako projekt k praktické části této bakalářské práce.

Ze zjištěných výsledků vyplývá, že se ve většině případů tímto představením podařilo diváky zaujmout. Dotazovaní ocenili především herecké výkony, divadelní plakát a program a kostýmy. Autorka projektu by se však měla příště více zaměřit na zpracování scény, světelného designu a hudby. Důkladnějšímu hledání by měla být podrobena také volba divadelní hry. Text hry Madam Colombová zasahuje totiž nebyl přijat náročnějšími diváky, kteří tuto inscenaci pravděpodobně ani nebrali s avizovanou nadsázkou.

Závěr

Cílem práce bylo zrealizovat divadelní inscenaci „Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant?“ s amatérským Divadelním souborem Vicena Ústí nad Orlicí. Po téměř roční přípravě se v sobotu 15. listopadu 2014 tato inscenace také veřejně představila prvnímu publiku v Říčkách v Orlickém Podhůří. Následovala repríza ve Svatouchu 22. listopadu 2014 a 6. prosince 2014 také slavnostní premiéra v Ústí nad Orlicí. Z premiéry je rovněž pořízen videozáznam, který je součástí této bakalářské práce.

V orlickoústeckém Roškotově divadle byly odehrány ještě dvě reprízy této inscenace. První se uskutečnila v sobotu 28. února 2015 jako sponzorské představení a druhá se hrála v neděli 15. března 2015 v rámci krajské postupové přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla pro dospělé „Orlická maska“. V první polovině roku 2015 se dále uskutečnily reprízy v Rybníku (16. ledna 2015), v Řetové (11. dubna 2015) a v Chrasti (24. dubna 2015). Další reprízy se plánují na podzim roku 2015. Již teď je předběžně domluven termín 16. října 2015 v Třebovicích a 30. října v Dobříkově. Díky příznivým diváckým ohlasům se v současné době také uvažuje o prodloužení licencí na rok 2016.

V průběhu realizace inscenace v rámci možností amatérského souboru načerpala autorka projektu mnoho nových zkušeností, které také zpracovala v praktické části této bakalářské práce. Přestože se zde nevyskytují úsměvně laděné fejetony jako v příručce Jak vzniká divadelní hra od Karla Čapka, procházela autorka projektu obdobnými martyrii s úsměvem i s občasným silným rozhořčením, aby dala vzniknout inscenaci, která bude bavit nejen diváky, ale také samotné účinkující.

Přestože při zkoušení nové inscenace leckdy něco nejde podle plánu, touha něco umělecky tvořit a aktivně se na tom podílet ve svém volném čase je u ochotníků natolik silná, že přečká nejen režijní bouřky, ale také nepřízeň společenských, kulturních i politických vlivů, se kterými se musely ochotníci v průběhu staletí potýkat a jež jsou popsány v teoretické části této bakalářské práce.

Jedno je však jisté již teď. Ačkoli divadelní ochotníci nemají vždy na různých ustláno, jejich píle a nezdolnost je předurčuje k tomu, aby se vším nasazením spolu nadále táhli tu plně naloženou Thespidovu káru dál a s nadšením jim vlastním bavili, rozplakávali i morálně uvědomovali další a další vděčné publikum.

Použité prameny a zdroje

Tištěná literatura:

- BARTOŠ, Jaroslav. *Dějiny českého divadla II.* 1969. Vyd. 1. Praha: Academia, 429 s.
- BRABEC, Jan. *Dějiny českého divadla IV.* 1983. Vyd. 1. Praha: Academia, 706 s.
- BURIAN, Miroslav. *Svaz dělnických divadelních ochotníků československých DDOČ.* 1972. Vyd. 1. Praha: Divadelní ústav, 240 s.
- CÍSAŘ, Jan et al. *Cesty českého amatérského divadla.* 1998. Vyd. 1. Praha: IPOS - Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 444 s. ISBN 80-7068-129-2.
- CÍSAŘ, J. *Přehled dějin českého divadla.* 2006. Vyd. 2. Praha: Akademie múzických umění, 314 s. ISBN 80-7331-072-4.
- CÍSAŘ, Jan et al. *Divadla svítící do tmy II.* 2007. Vyd. 1. Praha: NIPOS, 283 s. ISBN 978-80-7068-219-9.
- ČERNÝ, František. *Dějiny českého divadla I.* 1968. Vyd. 1. Praha: Academia, 425. s
- Čtyřicet Jiráskových Hronovů.* 1972. Vyd. 1. Praha: Divadelní ústav, 48 s.
- Divadélko Říše loutek.* 1971. Vyd. 1. Praha: Městská knihovna, 86 s.
- DVOŘÁK, JAN. *Malý slovník managementu divadla.* 2005. Vyd. 1. Praha: Pražská scéna, 311 s. ISBN 80-86-86102-49-1.
- PETRÁŇ, Josef et al. *Počátky českého národního obrození.* 1990. Vyd. 1. Praha: Academia, 322 s.
- RYDVAN, Jakub. *Ve službách Thalie II.: České divadlo ochotnické: soubor dokladových statí.* 1946. Vyd. 1. Liberec: Vydavatelství V. Talík, 367 s.
- SEDLÁČEK, Pavel. *Almanach Vicena 1896 – 1996.* 1996. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: KLUBCENTRUM, 92 s.
- SEDLÁČEK, Pavel. *Divadelní soubor Vicena: Almanach, dodatek 1996 - 2006.* 2006. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: Občanské sdružení Divadelní soubor Vicena Ústí nad Orlicí, 60 s.
- ŠRÁMKOVÁ, Vítězslava, VALENTA, Jiří. *Místopis českého amatérského divadla I. díl N-Ž.* 2002. Vyd. 1. Praha: Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, Útvar ARTAMA, 780 s. ISBN 80-7068-155-1.
- ŠTEIN-TÁBORSKÝ, Vojta. *Příspěvky k dějinám divadelního ochotnictva československého.* 1931. Vyd. 1. Praha: Ústřední Matice divadelního ochotnictva československého, 473 s.

Ústí nad Orlicí v pamětech ochotnického divadla, počátky spolku "Vicena" a osobnost Jana Mazánka, čestného občana města. 2010. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: Oftis, 487 s. ISBN 9788074051166.

VONDRÁČEK, JAN. *Dějiny českého divadla: Doba předbřeznová 1824-1846.* 1957. Vyd. 1. Praha: Orbis, 490 s.

Webové odkazy:

Amatérské divadlo [online]. [par. 2015-03-02] Dostupné z:

<http://www.amaterskedivadlo.cz>

Dilia [online]. [cit. 2015-04-08] Dostupné z: <http://www.dilia.cz>

Aura-Pont [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupné z: <http://www.aura-pont.cz>

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Zařazení do věkové kategorie	63
Obrázek 2 - Frekvence návštěv divadelního představení	64
Obrázek 3 – Preferovaný typ divadla při výběru představení	65
Obrázek 4 - Komplexní hodnocení inscenace Madam Colombová zasahuje.....	66
Obrázek 5 - Hodnocení jednotlivých složek inscenace	69
Obrázek 6 - Hodnocení postav.....	70

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Předběžný rozpočet inscenace Madam Colombová zasahuje	39
Tabulka 2 - Náklady spojené s realizací inscenace Madam Colombová zasahuje k 1. lednu 2015.....	40
Tabulka 3 - Seznam hudebních děl, k jejichž užití OSA uděluje souhlas při užití v divadelním představení s názvem: "Madam Colombová zasahuje"	42
Tabulka 4 - Protagonisté inscenace Madam Colombová zasahuje.....	45
Tabulka 5 - Plán zkoušek.....	49
Tabulka 6 - Cvičení motoriky mluvidel.....	52
Tabulka 7 - Artikulační cvičení pro rozcvičení mluvidel	53
Tabulka 8 - Dechové cvičení	53
Tabulka 9 - Harmonogram hlavní zkoušky	55

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Žádost o dotaci města Ústí nad Orlicí.....	1
Příloha č. 2 – Žádost o poskytnutí licence	8
Příloha č. 3 – Licenční smlouva.....	9
Příloha č. 4 – Scéna	13
Příloha č. 5 – Kostýmy.....	14
Příloha č. 6 – Pozvánka na zahajovací zkoušku.....	16
Příloha č. 7 – Plakát	17
Příloha č. 8 – Divadelní program	18

Příloha č. 1 – Žádost o dotaci města Ústí nad Orlicí

Tiskopis Žádost o dotaci odboru ŠKCP – pro oblast kultury, sportu a školství

Žádost o dotaci města Ústí nad Orlicí na rok 2014

*odbor školství, kultury, sportu,
cestovního ruchu a propagace*

Podací razítko:

Druh dotace:
Název projektu:
Údaje o žadateli – čestné prohlášení:
1. Název organizace (popř. příjmení, jméno):
2. Právní postavení žadatele (fyzická osoba, obč. sdružení, apod.):
3. Přesná adresa žadatele:
telefon: e-mail:
internetová adresa:
4. IČ žadatele (u fyzické osoby RČ):
5. Číslo a datum registrace (FO živnostenský list, PO stanovy s registrací u MVČR)
5. Statutární zástupce organizace:
7. Bankovní spojení:
Název peněžního ústavu:
Číslo účtu: Spec. symbol:

8. Osoba odpovědná za vedení účetnictví:	
9. Kontakt (telefon, e-mail) na osobu odpovědnou za předložení vyúčtování:	
Údaje o projektu:	
Popis projektu - obsah a cíl, zdůvodnění žádosti, předpokládaný přínos (v případě žádosti na sportovní činnost: plán, popis a charakteristika pravidelné činnosti s dětmi a mládeží)	
Předpokládaný počet účastníků:	
Zaměření na cílovou skupinu (<i>zaškrtněte</i>): děti a mládež - dospělí - senioři - všechny	
Termín zahájení:	Termín ukončení:
Místo realizace:	
Žadatel je pořadatelem akce (<i>zaškrtněte</i>): ano - ne	Spolupořadatelé:
Formy propagace:	
Předpokládaný dosah (<i>zaškrtněte</i>): místní - regionální - celostátní - mezinárodní	

Předpokládaný rozpočet projektu, ke kterému se žádost vztahuje:

Příjmy/výnosy projektu:	v Kč
- vlastní zdroje (např. z členských příspěvků)	
- od sponzorů a z reklam	
- z jiných veřejných rozpočtů (dotace z ministerstva, ze státního fondu, z Pardubického kraje, od jiné obce apod.)	
- od Města Ústí nad Orlicí	
- od ostatních subjektů, ostatní příjmy	
- ze vstupného, startovného apod.	

<i>Celkem</i>	
---------------	--

Výdaje/Náklady na projekt:	v Kč
- pohoštění, občerstvení, stravné, dary*	
- ostatní osobní náklady „OON“(např. honoráře, rozhodčí apod.)**	
- mzdy**	
- investiční náklady**	
- náklady spojené se zahraničními cestami**	
- odměny trenérů, školení trenérů	
- ostatní náklady – doplňte jednotlivé položky (<i>možno i do přílohy</i>):	
<i>Celkem</i>	

* nelze čerpat z dotace města

** je třeba požádat o výjimku v tabulce níže

Požadovaná výše dotace:	
--------------------------------	--

(pozn. v případě žádosti na sportovní činnost uveďte do požadované výše dotace „ dle počtu členů“)

<i>Žádost o udělení výjimky dle schválených Všeobecných zásad:</i>	
- Obecně závazná vyhláška č. 3/2011 o zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích.	ano – ne*

- mzdy, OON	ano – ne* částku** Kč komu**
- ostatní (doplňte).....	ano – ne*

* nehodící se škrtněte ** doplňte částku a komu je odměna určena (např. rozhodčí, správce...)

*** (pořízení dlouhodobého hmotného majetku, investice aj.)

Prohlášení žadatele

Žadatel prohlašuje, že údaje uvedené v žádosti i v přílohách k žádosti, jsou úplné a pravdivé, že nezatajuje žádné okolnosti důležité pro posouzení projektu a že má vypořádány případné předchozí závazky vůči městu Ústí nad Orlicí.

Žadatel prohlašuje, že se seznámil se Všeobecnými zásadami města Ústí nad Orlicí pro poskytování finančních dotací z rozpočtu města a s Přehledem dotací poskytovaných z rozpočtu města Ústí nad Orlicí v roce 2014 (Specifické podmínky dotací).

Žadatel prohlašuje, že souhlasí se zařazením údajů do databáze věcně příslušného odboru a se zveřejněním svého jména a příjmení, názvu, adresy trvalého pobytu, sídla, názvu projektu, na který je dotace žádána a výše poskytnuté dotace.

Dne:

Sestavil:

.....

razítko a podpis statutárního

zástupce

Kalendář plánovaných akcí na rok 2014

<i>Předpokládaný termín akce</i>	Název a bližší specifikace akce	<i>Informace o pravidelnosti akce (opakování – kolikátý ročník, jednorázová akce apod.)</i>

Uveďte další přílohy, které k žádosti přikládáte:

-
-
-

Příloha č. 1 žádosti – Seznam evidovaných členů - dětí a mládeže, kteří mají zaplacený členský příspěvek za rok 2013 k 31. 12. 2013 (týká se pouze žádostí na dotace na sportovní činnost)

	Jméno	Věk*	Úroveň provozovaného sportu**	Hraná soutěž	Výše členského příspěvku***
1					
2					
3					
4					
5					
6					

7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					

* V seznamu uvádějte pouze členy do 18 let (včetně)

** soutěžní sport S, rekreační sport R

*** podpora se vztahuje pouze na platící členy

Příloha č. 2 žádosti – Seznam evidovaných členů - kulturní organizace (týká se pouze žádostí na dotace na kulturní činnost)

	Jméno	Věková kategorie: Dítě do 18 let / Dospělý	Výše členského příspěvku
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

Příloha č. 2 – Žádost o poskytnutí licence

DILIA
divadelní, literární, audiovizuální agentura o.s.
Krátkého 1
190 03 Praha 9
Tel a fax: 266 199 876
e-mail: harvanek@dilia.cz

ŽÁDOST O POSKYTNUTÍ LICENCE

Žadatel tímto žádá o poskytnutí licence k užití (živému divadelnímu provozování) děl níže uvedených autorů a zavazuje se v případě neuvedení premiéry nebo odvolání žádosti uhradit DILIA náklady vynaložené na získání licence, v případě nevratné zálohy nebude tato žadateli vrácena.

jméno / název žadatele

název inscenace

datum premiéry¹

název originálu²

čínohra opera balet hra se zpěvy opereta muzikál loutková hra pásmo³

**autor hry /
libreto**

překlad

úprava

literární předloha

dramatizace

Další autoři, poznámky, upřesnění:

Tuto žádost odešlete do DILIA poštou, faxem, e-mailem nejpozději **3 měsíce** před plánovaným datem premiéry s uvedením všech potřebných údajů. Tato doba je nutná pro vyjasnění všech autorsko-právních otázek a pro přípravu licenční smlouvy. V případě nedodržení této lhůty se vystavujete riziku, že nezískáte potřebné licence před plánovaným datem premiéry.

datum

podpis

Hlavička souboru vč. adresy a případně IČO:

Vedoucí souboru:

Kontaktní osoba:

¹ Uveďte plánovaný termín premiéry, případnou změnu ihned nahlaste.

² Uveďte název díla v jazyce originálu.

³ Zaškrtněte odpovídající žánr.

Příloha č. 3 – Licenční smlouva

332/14/D/Ma

LICENČNÍ SMLOUVA

uzavřená mezi těmito smluvními stranami podle §2358 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, v platném a účinném znění, a dále podle zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona, v platném a účinném znění:

Nositelé majetkových autorských práv k následujícímu autorskému dílu (dále jen „dílo“) v následujících oborech autorské tvorby:

jméno autora – obor autorské tvorby:

Jan Váchal – autor hry

(na jedné straně; dále jen „nositelé práv“)

zastoupení na základě smlouvy o zastupování spolkem

DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura o.s.

registrovaným Ministerstvem vnitra dne 13. 9. 1996 čj. II/s-OS/1-30655/96 -R

se sídlem Krátkého 1, 190 03 Praha 9, Česká republika

zastoupeným prof. JUDr. Jiřím Srstkou, ředitelem

IČ: 65401875, DIČ: CZ65401875

bankovní spojení: UniCredit Bank Czech Republic, a. s., se sídlem Želetavská 1525/1, 140 92 Praha 4 (dále jen „DILIA“)

a

obchodní firma obchodní jméno: Divadelní soubor VICENA Ústí nad Orlicí

sídlo / místo podnikání: U Hřiště 1182, 582 06 Ústí nad Orlicí

IČ: 26547350

jejímž jménem jedná: Jan Štěpánský, předseda souboru

(na druhé straně; dále jen „provozovatel“)

I. Předmět smlouvy

- 1.1. Nositelé práv zastoupení DILIA udělují touto smlouvou provozovateli nevýhradní licenci k živému divadelnímu provozování díla:

Jan Váchal:

MADAM COLOMBOVÁ ZASAHUJE

(dále jen „dílo“).

- 1.2. Provozovatel uspořádá první představení díla dne : **15.11.2014**
Případnou změnu data premiéry je provozovatel povinen neprodleně písemně oznámit DILIA.
- 1.3. Provozovatel je povinen uhradit na účet DILIA odměnu za poskytnutí licence ve výši **12 %** z celkových hrubých tržeb včetně předplatného, **minimálně však 300,-Kč brutto**, za každé jednotlivé představení díla, jehož bude sám pořadatelem nebo které bude pořádat třetí osoba dle smlouvy s provozovatelem (viz čl. IV. této smlouvy).

II. Licence

- 2.1. Nositelé práv zastoupení DILIA udělují touto smlouvou provozovateli nevýhradní licenci k užití díla jeho nastudováním a živým divadelním provozováním (§ 19 autorského zákona) v tomto rozsahu:

a) **územní rozsah licence:** Česká republika

b) **časový rozsah licence:** od: 1.11.2014

do: 31.12.2015

- 2.2. Provozovatel může oprávnění tvořící součást licence poskytnout třetí osobě (podlicence), a to pouze osobě uvedené v čl. IV. a za podmínky, že provozovatel splní povinnosti uvedené v čl. IV. V opačném případě je poskytnutí podlicence neúčinné.
- 2.3. Provozovatel není oprávněn do díla zasahovat a jakkoli je zásadně upravovat.
- 2.4. K jakémukoli jinému užití díla, než je živé divadelní provozování (např. záznam živého provozování, rozhlasové nebo televizní vysílání apod.) je třeba uzavřít s nositeli práv zvláštní smlouvu.

III. Odměna

- 3.1. Provozovatel je povinen uhradit na účet DILIA odměnu za poskytnutí licence ve výši uvedené v čl. 1.3. Je-li nositel práv plátcem DPH v tuzemsku nebo v zemích EU nebo stane-li se jím, budou všechny odměny dle této smlouvy navýšeny o DPH v příslušné zákonné sazbě. Odměny budou navýšeny o DPH v zákonné sazbě i u nositelů práv z třetích zemí (mimo EU).
- 3.2. **Provozovatel je povinen písemně ohlásit DILIA odehraná představení díla včetně jejich data a celkových hrubých tržeb za každé představení, a to alespoň jednou za tři měsíce. Tato povinnost se vztahuje na každé jednotlivé představení díla, které bude provozovatel pořádat sám nebo které bude pořádat třetí osoba dle smlouvy z provozovatelem (viz čl. IV. této smlouvy).**
- 3.3. Hrubými tržbami se rozumí úhrn tržeb za prodané vstupenky před odečtením jakýchkoli položek, včetně daňových, případně část ceny každé prodané abonentní vstupenky určený jako podíl ceny abonentní vstupenky a počtu představení, k jejichž návštěvě opravňuje.
- 3.4. Uspořádá-li provozovatel představení, kde není vybiráno vstupné nebo je vstupné dobrovolné, je stanovena paušální částka vyjádřená v bodě 1.3. smlouvy.
- 3.5. Na základě hlášení podle odst. 3.2. vystaví DILIA fakturu, kterou je provozovatel povinen uhradit ve lhůtě splatnosti na bankovní účet DILIA uvedený na faktuře.
- 3.6. Pro případ prodlení s platbou odměny sjednávají smluvní strany smluvní pokutu ve výši 0,1 % z dlužné částky za každý den prodlení. Pro případ porušení povinností podle čl. III. odst. 3.2. (prodlení s dodáním hlášení) sjednávají smluvní strany smluvní pokutu ve výši 50,-Kč za každý den prodlení. Tyto smluvní pokuty se vztahují i na případné jiné pořadatele divadelního představení díla dle čl. IV. odst. 4.1.B.
- 3.7. Provozovatel je povinen umožnit DILIA kontrolu účetních dokladů za účelem ověření správnosti hlášení podle odst. 3.2. DILIA je oprávněna k takové kontrole zmocnit třetí osobu. Zjistí-li DILIA při provádění kontroly nesrovnalosti v hlášení, je provozovatel povinen uhradit DILIA též účelně vynaložené náklady na provedení takové kontroly.

IV. Provozování jiným pořadatelem

- 4.1. **Vstoupí-li provozovatel do smluvního vztahu s třetí osobou, která se tak stane pořadatelem divadelního představení díla v podobě dodané a nastudované provozovatelem (dále jen „jiný pořadatel“), nositelé práv touto smlouvou dávají provozovateli souhlas, aby dle §1888 odst. 1 občanského zákoníku uzavřel s jiným pořadatelem smlouvu o převzetí povinností uvedených v čl. 1.3. a v čl. III. této smlouvy ve vztahu ke konkrétním divadelním představením díla pořádaným jiným pořadatelem, a to za podmínky, že provozovatel splní následující povinnosti:**
 - A. **písemně ohlásit DILIA každé představení,** které uskuteční jiný pořadatel na základě smlouvy s provozovatelem; nejpozději do 10. dne následujícího měsíce je provozovatel povinen předložit DILIA ohlášku, která bude obsahovat následující údaje o divadelních představeních díla uskutečněných jinými pořadatelí za předchozí kalendářní měsíc:
 - a) datum a místo konání každého představení;
 - b) údaje identifikující jiné pořadatele, především obchodní jméno/firmu, sídlo a IČO, kontakt na odpovědnou osobu (email či telefon), popř. kontaktní adresu;
 - B. **zajistit, aby smlouva s jiným pořadatelem měla tyto náležitosti:**
 - a) ustanovení o převzetí povinností dle §1888 odst. 1 občanského zákoníku, jímž se jiný pořadatel zaváže, že přejímá povinnosti provozovatele vůči nositelům

- práv uvedených v čl. 1.3. a 3.2.** této smlouvy ve vztahu ke konkrétním divadelním představením díla pořádaným jiným pořadatelem, a to za podmínek dále uvedených v čl. III;
- b) ustanovení o **poskytnutí podlicence** jinému pořadateli v souladu s čl. II. této smlouvy;
 - c) závazek jiného pořadatele umožnit DILIA **kontrolu účetních dokladů** za účelem ověření správnosti hlášení podle odst. 3.2., resp. dle písm. a).
- 4.2. Uzavře-li provozovatel ve vztahu ke konkrétnímu představení díla smlouvu o převzetí povinností uvedenou v odst. 4.1. tohoto článku a splní-li všechny podmínky v ustanovení odst. 4.1. tohoto článku uvedené, jiný pořadatel v souladu s ust. §1888 odst. 1 nastoupí na místo provozovatele jako dlužník ve vztahu k povinnostem, které byly takovou smlouvou převzaty, tj. zejména bude na místo provozovatele povinen platit autorskou odměnu dle ustanovení odst. 3.1. této smlouvy a poskytnout hlášení dle ustanovení odst. 3.2. této smlouvy.
- 4.3. Provozovatel je oprávněn uzavírat smlouvy s jinými pořadateli, kteří se tak stanou pořadateli divadelního představení díla v podobě dodané a nastudované provozovatelem, pouze v době trvání licence podle čl. II. a v rámci územního omezení licence podle čl. II. Žádné představení díla nesmí proběhnout v době po skončení licence podle čl. II. nebo mimo licenční území podle čl. II., ledaže by byla dodatkem k této smlouvě doba licence prodloužena.
- 4.4. Provozovatel je povinen zdržet se uzavírání smluv s jiným pořadatelem, pokud byl ze strany DILIA písemně informován o tom, že příslušný jiný pořadatel i přes výzvu neplní svoje povinnosti vůči nositelům práv.

V. Další povinnosti provozovatele

- 5.1. Provozovatel je povinen při každém divadelním představení díla uvádět obvyklým způsobem jména jeho autorů, a to na plakátech, v divadelních programech apod. Provozovatel je povinen na požádání poskytnout DILIA za účelem archivace 2 divadelní programy každého představení díla a od 2 ks každého propagačního materiálu (plakáty apod.) k uvádění díla.
- 5.2. Provozovatel se zavazuje poskytnout DILIA a nositelům práv na požádání pozvánky na premiéru divadelního představení díla s možností zajištění vstupenek zdarma či za režijní cenu, a to v počtu rovnajícím se dvojnásobku počtu nositelů práv uvedených v záhlaví této smlouvy. V případě nevyužití této pozvánky provozovatel zajistí DILIA a nositelům práv na požádání vstupenky zdarma či za režijní cenu na některou z repríz.
- 5.3. Provozovatel je povinen uvést v každém divadelním programu vydaném k dílu tuto informaci: „*Nositelé autorských práv k dílu zastupuje spolek DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura o.s., Krátkého 1, Praha 9.*“
- 5.4. Případné užití hudebních materiálů vydaných DILIA se řídí zvláštní smlouvou.

VI. Odstoupení od smlouvy

- 6.1. Provozovatel je oprávněn od této smlouvy odstoupit, pokud se rozhodne od nastudování díla a jeho divadelního provozování upustit. Provozovatel je povinen o odstoupení od smlouvy neprodleně informovat DILIA.
- 6.2. Nositelé práv zastoupení DILIA jsou oprávněni od této smlouvy odstoupit v těchto případech:
- a) provozovatel porušuje rozsah licence podle této smlouvy;
 - b) provozovatel neplní některou z povinností podle čl. III. (odstavce 3.2.,3.5.,3.7.), čl. IV. (odstavce 4.1.,4.3.,4.4.,) nebo čl. V. (odst. 5.1.,5.3.) způsobem stanoveným v této smlouvě;
 - c) provozovatel užívá dílo způsobem snižujícím jeho hodnotu.
- 6.3. Odstoupením se tato smlouva ruší s účinností ode dne doručení písemného projevu vůle o odstoupení druhé smluvní straně (na adresu DILIA resp. provozovatele uvedenou v záhlaví této smlouvy).
- 6.4. Odstoupením od smlouvy podle odst. 6.2. není dotčeno právo nositelů práv zastoupených DILIA na smluvní pokutu podle čl. VII.

VII. Sankce

Poruší-li provozovatel svoje povinnosti podle této smlouvy, je povinen zaplatit nositelům práv zastoupeným DILIA smluvní pokutu za každý jednotlivý případ porušení smlouvy, a to v následující výši odpovídající jednotlivým druhům porušení povinnosti:

smluvní pokuta	porušení povinnosti ze strany provozovatele
25.000,- Kč	užití díla v rozporu s rozsahem licence podle čl.II této smlouvy; porušení povinnosti podle čl.II. odst. 2.2., odst. 2.3. a odst. 2.4. této smlouvy
25.000,- Kč za každé představení	porušení povinnosti podle čl. IV. odst. 4.1., 4.3., 4.4.

VIII. Závěrečná ustanovení

- 8.1. DILIA prohlašuje, že je na základě smluv o zastupování zmocněncem nositelů práv k dílům autorů uvedených v záhlaví této smlouvy a že je oprávněna uzavřít tuto licenční smlouvu a dojednat veškeré její podmínky a přijmout plnění z této smlouvy
- 8.2. Tato smlouva se řídí právním řádem České republiky a nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu oběma smluvními stranami.
- 8.3. Tato smlouva může být měněna nebo doplňována pouze písemnými dodatky podepsanými oběma smluvními stranami.
- 8.4. Práva a povinnosti z této smlouvy přecházejí na právní nástupce smluvních stran.
- 8.5. Tato smlouva je vyhotovena ve dvou stejnopisech, z nichž po jednom obdrží každá smluvní strana.

IX. Zvláštní ustanovení

V Praze dne 27.3.2014

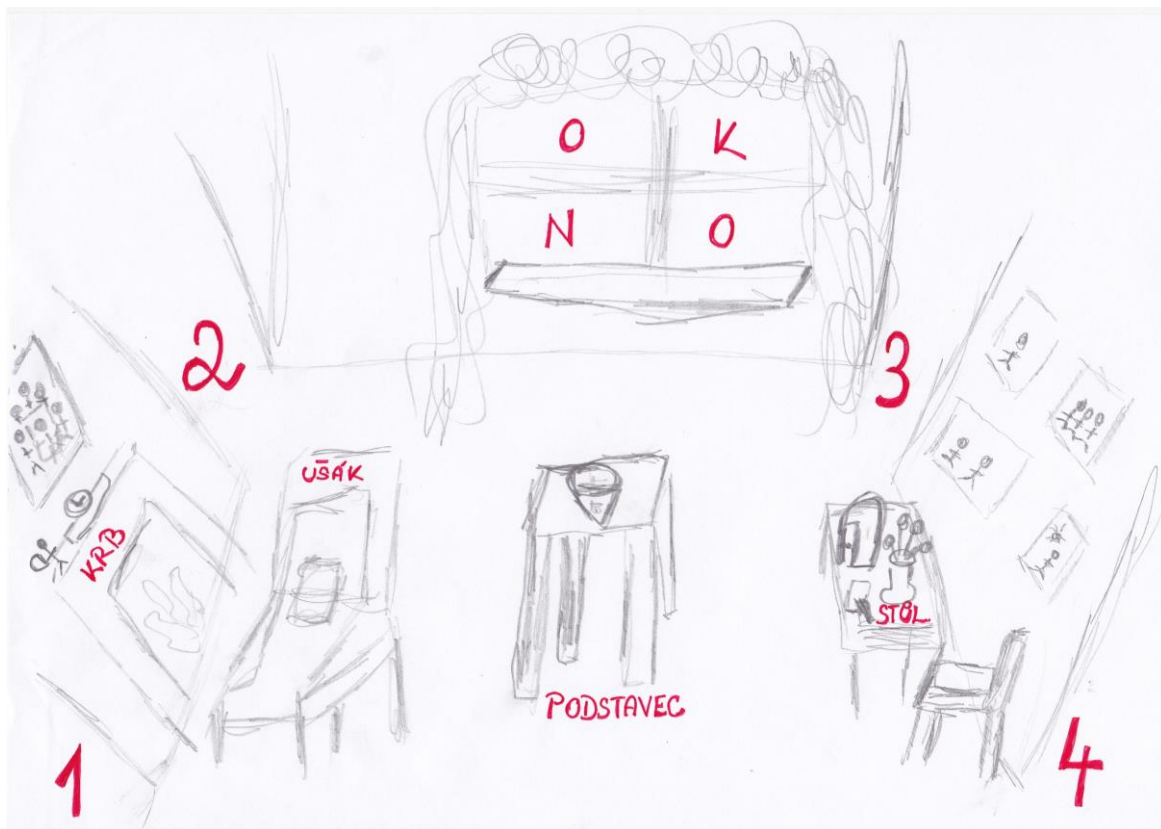
prof. JUDr. Jiří Srstka
ředitel DILIA

V *Praze* dne *5.4.2014*

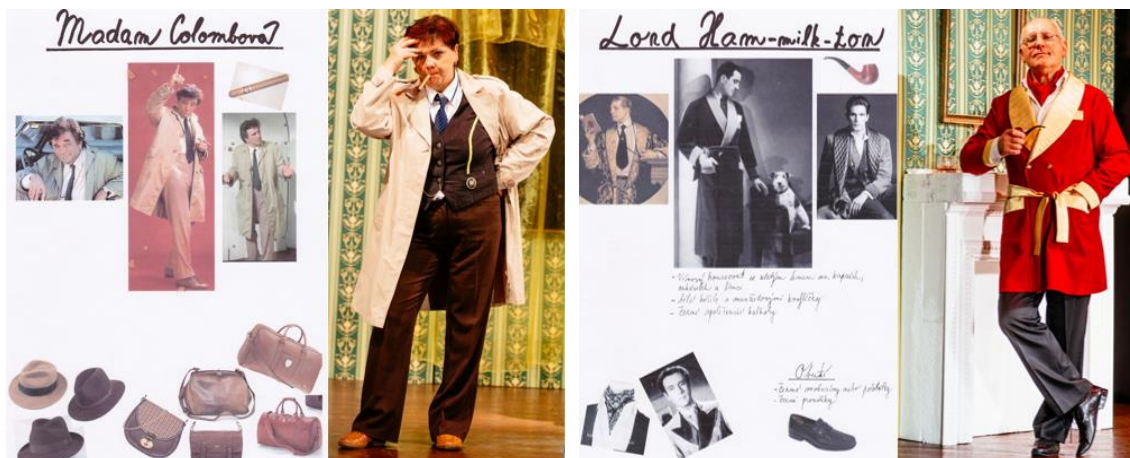

Jan Štěpán
(provozovatel)
D.S. Vicena *Ustí nad Orlicí*
Štěpán

Příloha č. 4 – Scéna

Příloha č. 5 – Kostýmy

Redaktořka Pamela Policerová

Komorník James

Zahradník

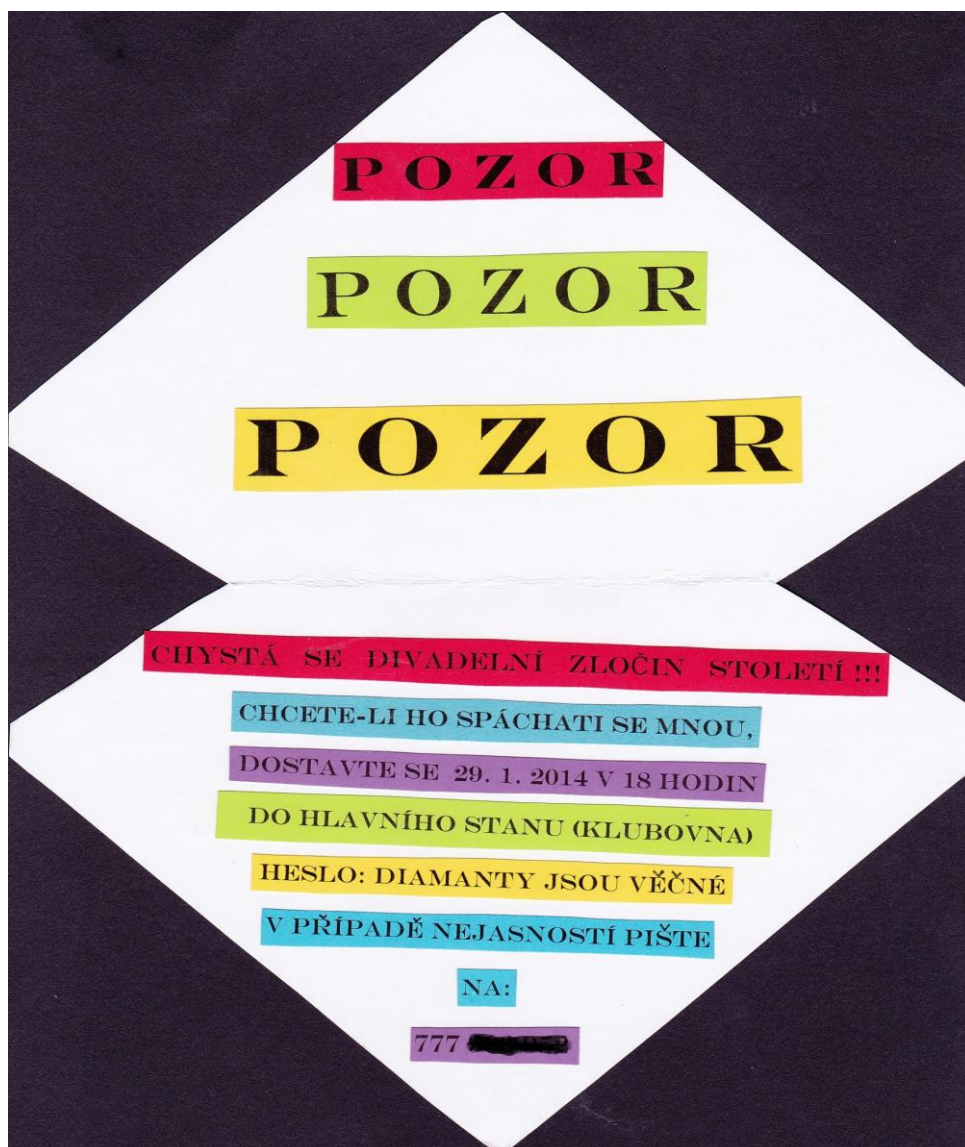
Služky

Komotáhl Crashman

Příloha č. 6 – Pozvánka na zahajovací zkoušku

Divadelní soubor VICENA Ústí nad Orlicí uvádí
detektivní
komedii
Jana Váchala **MADAM**
COLOMBOVÁ
ZASAHUJE
aneb Kam zmizel ten diamant?

Hrají: Petr Tomásek, Vlastimil Drda, Hana Pauková,
Helena Lochmanová, Tereza Blažková, Oto Dunovský,
Anna Entová, Dagmar Jiroutová, Zuzana Průchová,
Pavla Štěpánková, Dagmar Tomášková, Jaroslav Háněl

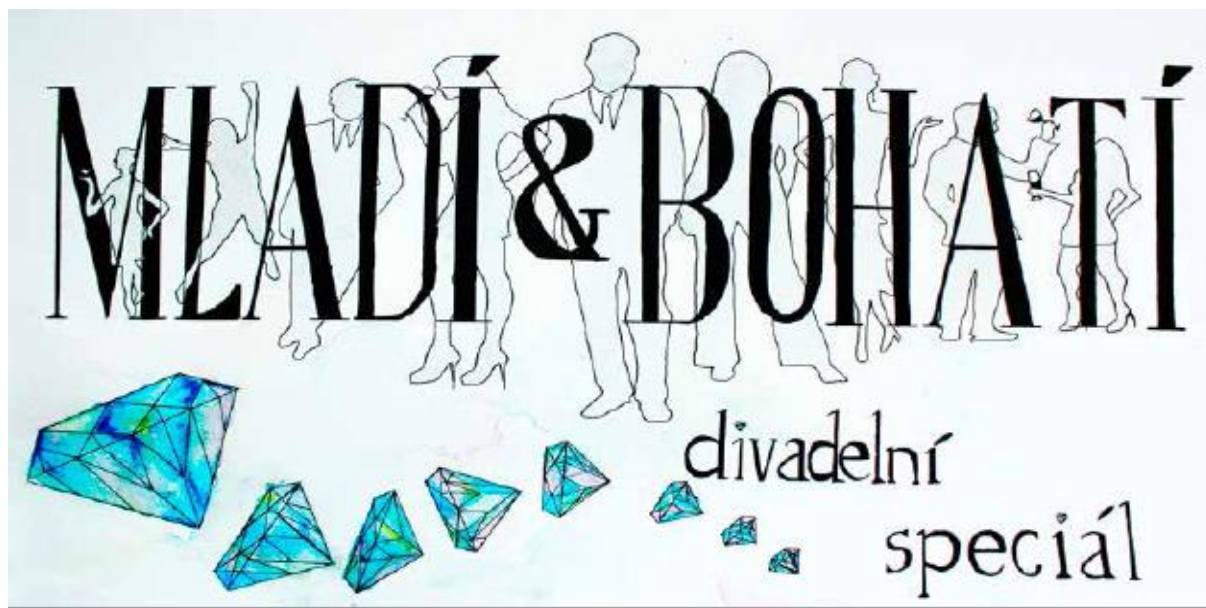
Text sleduje: Lenka Karbalková
Inspice: Dagmar Bečková
Kostýmy: Pavla Klimešová, Věra Hánělová
Scéna: Tereza Blažková, Dagmar Bečková
Světla a zvuk: Oldřich Vajsar, Tomáš Kodytek
Jevištní mistr: Jaroslav Pauk, Jan Štěpánský

Režie: Tereza Blažková

Za podpory: Město Ústí nad Orlicí, Ferar CZ s.r.o., VÚB a.s., RIETER CZ s.r.o., STAPO s.r.o., EKOLA České Libchavy s.r.o., Obec Orlické Podhůří,
TRIO s.r.o. - autodilna, ZÁRECKÝ - autobusová doprava, TEPVOS s.r.o., PROPLAST s.r.o., INVESTA Uni s.r.o., SPINTEX s.r.o., CONEL s.r.o.,
GRANTIS s.r.o., MECAWEL s.r.o., KOVO-ELEKTRO s.r.o., TIPO, JUDr. Karel Košta, Ing. Jan Glatt, Ivan Pavlík - revize elektro, Miloš Kubový - revize elektro

Příloha č. 8 – Divadelní program

Blesková zpráva:

VE VICENĚ ŘADÍ COLOMBOVÁ

Ústí nad Orlicí – Jak jsme se dozvěděli z dobře informovaných zdrojů, v kruzích Divadelního souboru Vicena již několik měsíců usilovně pracuje manželka věhlasného detektiva, poručíka Colomba – Margaret, všeobecně známá jako Madam Colombová. Tiskový mluvčí Divadelního souboru Vicena na tiskové konferenci sdělil pouze strohé prohlášení, že po dobu vyšetřování nemohou být veřejnosti podávány žádné bližší informace. Pouze tím potvrdil skutečnost, že do Ústí nad Orlicí dorazila paní Colombová v souvislosti se závažným trestným činem.

Náš zuřivý reportér se však nenechal odradit zarputilým mlčením členů DS Vicena, a i přes uvalené embargo se rozhodl s nasazením vlastního života zjistit pro Mladé a bohaté nejednu pikantnost z pobytu detektivky Colombové.

Pokračování na straně 2

ÚVODNÍ SLOVO ŠÉFREDAKTORKY

Vážení diváci, milí čtenáři, právě jste se stali majiteli speciálního výtisku divadelního programu detektivní komedie Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant? Na několika stránkách tohoto „malého“ zázraku naleznete vedle barevných fotografií také zajímavé informace o autorovi Janu Váchalovi a jeho hře, kterou za pár okamžiků uvidíte v provedení Divadelního souboru Vicena. Snad se jeho členům podaří, po několikaměsíčním trýznění ze strany puntičkářské režisérky, vytvořit nezapomenutelné představení plné komických a zároveň i napínavých situací.

Za celý realizační tým vám přeji příjemný kulturní zážitek!

Pamela Pulicerová

Sedmero Madam Colombové aneb Užitečné informace o naší inscenaci

1. Abychom nemuseli pro velký úspěch přestávku několikrát opakovat, rozhodli jsme se ji raději úplně vynechat.
2. Hra Madam Colombová zasahuje není založena na obecně platných zákonitostech myšlení. Logiku zde tedy skutečně nehledejte.
3. V průběhu inscenace je divákům ve velké míře umožněno projevovat se hlasitým a dlouhotrvajícím smíchem.
4. Citové pohnutí může divák vyjádřit i bouřlivým potleskem v závěru představení.
5. Protože je v inscenaci použit nejoslnivější diamant světa, upozorňujeme diváky na možnou částečnou (u slabších povah i úplnou) ztrátu zraku.
6. Jakákoliv podobnost s žijícími či nežijícími osobami je čistě náhodná.
7. Jestliže se Vám náš rozměrný program nevejde do kabelky či kapsy, zkuste ho přeložit.

Detektivka Colombová na stopě divadelnímu zločinu!

Dokončení ze strany 1

Včera se nám konečně podařilo zlomit člověka z blízkého okruhu spolupracovníků Divadelního souboru Vicena, jenž nechce být jmenován. Zdroj nakonec prozradil pravou příčinu mlčení kolem přísně utajované činnosti detektivky Margaret Colombové v Ústí nad Orlicí. Dle jeho slov prý přijela na pozvání mladé režisérky **Terezy Blažkové** jako odborný poradce pro nacvičování divadelní hry napsané českým spisovatelem **Janem Váchalem** na motivy jejího úspěšně vyřešeného londýnského případu.

INZERCE aneb

Místo pro naše sponzory

Město Ústí nad Orlicí
Ferar CZ s.r.o.
VÚB a.s.
RIETER CZ s.r.o.
STAPO s.r.o.
EKOLA České Libchavy s.r.o.
Obec Orlické Podhůří
TRIO s.r.o. - autodílna
ZÁRECKÝ - autobusová doprava
TEPVOŠ s.r.o.
PROPLAST s.r.o.
INVESTA Uni s.r.o.
SPINTEX s.r.o.
CONEL s.r.o.
GRANTIS spol. s r.o.
MECAWEL spol. s r.o.
KOVO-ELEKTRO s.r.o.
TIPO
JUDr. Karel Košta
Ing. Jan Glatt
Ivan Pavlík - revize elektro
Miloš Kubový - revize elektro

Máte rádi umění? Nevíte co s penězi? Staňte se mecenáši Divadelního souboru Vicena! Stačí nás jen kontaktovat na adrese:

www.vicena.cz

Zed' díky

Režisérka Tereza Blažková by touto cestou ráda poděkovala Pavlu Fajtovi, Jaroslavu Šponarovi, Vlastimilu Blažkovi, Miroslavu Hurtovi a Pavlu Sedláčkovi st. za jejich nezištnou pomoc při realizaci inscenace.

Inscenace ponese název MADAM COLOMBOVÁ ZASAHUJE aneb KAM ZMIZEL TEN DIAMANT?

Členům Divadelního souboru Vicena byly jednotlivé role přiděleny následovně:

Lord Ham-milk-ton Petr Tomášek
Komorník James Vlastimil Drda
Margaret Colombová Helena Lochmanová
Lady Ham-milk-tonová Hana Pauková
Redaktorka Pamela Pulicerová Tereza Blažková
Konstábl Crashman Oto Dunovský
Služka Annet Elizabeth Laura atd. Anna Entová
Služka Amanda Dagmar Jiroutová
Anna Marie Zuzana Průchová
Marie Anna Pavlína Štěpánková
Medvídek Dagmar Tomášková
Zahradník Jaroslav Háněl
Hlasatel stanice Happy London Bedřich Ducháček

Za dílčí složky představení dále zodpovídají:

Text sleduje: Lenka Karbulková

Inspice: Dagmar Bečková

Kostýmy: Pavla Klimešová, Věra Hánělová

Scéna: Tereza Blažková, Dagmar Bečková

Výtvarná a grafická spolupráce: Iveta Klusoňová j. h.

Světla a zvuk: Oldřich Vajsar, Tomáš Kodytek

Jevištní mistr: Jaroslav Pauk, Jan Štěpánský

Režie: Tereza Blažková

Nekompromisní a tvrdý nácvik směřuje k **PREMIÉRE**, která se uskuteční **15. listopadu 2014** v **ŘÍČKÁCH** v Orlickém podhůří.
ÚSTECKÁ PREMIÉRA následuje **6. prosince 2014** v Roškotově divadle.

HISTORICKÉ OKÉNKO DIVADELNÍHO SOUBORU VICENA

První zmínky o založení Divadelního souboru Vicena pocházejí již z roku 1896. Spolek vznikl z původního volného sdružení divadelních ochotníků. Do svého štítu si dal jméno ústeckého rodáka Hynka Viceny (1819 - 1911), nestora českých divadelních ochotníků a současníka J. K. Tyla.

V současné době je DS Vicena občanským sdružením s členskou základnou čítající téměř 50 nadšených amatérských herců a s rozsáhlou, velmi úspěšnou činností. V téměř 120leté historii sehrál soubor více než 1200 představení ve více jak 500 premiérách.

Nejúspěšnější inscenací v historii souboru se stala **Věvodkyně valdštejských vojsk** dramatika Oldřicha Daňka. V režii Saši Gregara dosáhla téměř sedmdesáti repríz a v roce 1987 zvítězila i na Jiráskově Hronovu. Na druhou příčku se co do počtu odehraných představení zařadil Moliéřův **Zdravý nemocný**, který se dočkal padesáti repríz. Hlavní roli Argana ztvárnil režisér této inscenace Jan Štěpánský. Z dalších úspěšných inscenací minulých let jmenujme například **Osamělost fotbalového brankáře**, **Trouba na večeři** nebo **Hrdý Budžes**.

V současnosti má soubor Vicena na svém repertoáru vedle detektivní komedie **Madam Colombová zasahuje aneb Kam zmizel ten diamant?** také dvě povídky osvědčeného autora Oldřicha Daňka uváděné pod názvem **Hříčky o královkách**.

*vicena
Ústí nad Orlicí*

Exkluzivní rozhovor s Janem Váchalem

Madam Colombová je vaše dramatická prvotina. Co vás vedlo k jejímu napsání?

Inspiraci byl synovec, který hrál na střední škole amatérské divadlo. Povídali jsme si o různých tématech podle toho, co by si chtěl zahrát, až nám z toho vyšla krimikomédie. I samotný prvotní námet vypadal trochu jinak. Děj se měl točit nejen okolo madam Colombové, ale i Růžového pantera a komisaře Clouseau, který by se na scéně nikdy neobjevil. Nakonec zůstala jen Colombová, ale o to větší má prostor.

Vy sám jste se někdy věnoval amatérskému divadlu?

Bohužel ne. Mám dost velký problém s dlouhodobou pamětí, a proto nejsem schopný naučit se dlouhý text a pamatovat si ho. Možná bych byl schopný zahrát nějakého sluhu, který si vystačí pouze s odpověďmi: „Ano pane!“ a „Ne pane!“. V tomto ohledu obdivuji herce, kteří mají v hlavě pět až šest her a ještě je hrají pouze jednou měsíčně.

Pro jaký typ diváka je vaše hra Madam Colombová zasahuje určena?

Pro intelektuály s minimálně dvěma vysokými školami, znalostí tří až pěti světových jazyků, kteří v televizi sledují pouze kanál ČT2. Ale teď vážně. Píši pro všechny, kteří se rádi smějí.

Jak dlouho vám trvá napsat divadelní hru?

Na to vám neumím odpovědět. Zvlášť když je člověk amatér a píše, jen pokud má čas nebo náladu. Já jsem člověk, kterému se nejdřív honí v hlavě nějaký ten námět. Když o tom teď přemýšlím, tak jsou v podstatě dva druhy autorů. Ten první si všechno v hlavě důkladně promyslí a pak už jen sedne a napíše to na papír. Druzí autoři dostanou nějaký nápad, pohrávají si s ním, potom začnou psát a pak už jen zirájí, co jim z toho vyjde. A já jsem ten druhý typ.

Jak jste se dostal k psaní?

Začalo to psaním různých drobností do školního časopisu. Jednoho dne jsem si ale řekl, že pokud to prostě nezkusím, tak se nikdy nedozvím, jestli dokážu napsat také celou knihu. A protože jsem relativně líný, tak jsem si nařídil, že každý den napíši tři stránky a nesmím udělat pauzu. Jakmile by totiž člověk přestal, tak už by se k tomu těžko vracel. Taký mám takhle rozepsanou jednu knihu už čtyři roky. Třeba jí někdy dopíšu.

Čím se inspirujete při psaní knih a divadelních her?

Musím dostat nějaký nápad. Já píši především to, co mě baví a jakou mám právě náladu. To znamená, že každá moje kniha je psaná v úplně odlišném žánru. Ať už je to sci-fi, thriller, historický román či společenský román. Bohužel to má i jednu svizel - nevybudoji si stálou čtenářskou základnu.

Vedle psaní knih se věnujete i jejich vydávání. Jak vás napadlo založit si vlastní nakladatelství?

Říká se, že bída naučila Dalibora housti. Prostě se mi nedařilo sehnat nakladatele, a tak jsem se nakonec stal vlastním vydavatelem. Má to jednu nespornou výhodu. Sám sobě žádný rukopis neodmítnu. Je s tím sice víc práce, ale ta ještě nikomu neuškodila.

Když vás to baví, tak to není problém. Například jsem si před třemi roky otevřel vlastní stánek na veletrhu Svět knihy. Čtyři dny jsem přesvědčoval návštěvníky, že jestli bez něčeho nemůžou opravdu žít, tak to jsou moje knihy. Výhodou je, že mě nikdo do ničeho nenutí.

Lze se psaním v dnešní době uživit?

V Čechách se psaním neužívá nikdo. Je to příliš malý trh a knih vychází skutečně mnoho.

Jan Vácha se narodil v roce 1960 v Praze. Absolvoval všechny stupně povinné školní docházky a nepovinně vystudoval i ekonomický obor na Vysoké škole zemědělské. Jako ekonom se živil dodnes. V jeho životě nenajdete žádné extrémní zvraty, alkoholické léčebny, dramatické rozvozy, mediální kauzy ani veselé historiky z natáčení. V roce 1997 vydal svůj první román Bessy, ještě pod hlavičkou nakladatelství NS Svoboda. Další knihy již vydával ve svém nakladatelství Pentrouš (www.pentrouš.cz). V roce 2010 napsal svoji první divadelní hru Madam Colombová zasahuje.

Podle České správy sociálního zabezpečení má nárok na starobní důchod od 23. dubna 2024 (ale jeho slovo tak blízko, a přece tak daleko).

Bibliografie: Bessy (1997), Jak neočíst Viewegha (2008), 6000 miliard (2009), Madam Colombová zasahuje (2010), Titanic 2022 (2011), Paní Fantomasová se zlobí (2012), Esemesky nebřečí (2013)

Jaké je tedy vaše pravé povolání, jestliže je psaní pouze vaším koníčkem?

Já jsem klasický ekonom. Dělán účetnictví, daně a další podobné věci. Čísla, čísla a zase jen čísla. Psaní je vlastně takový únik do světa fantazie. U amatérských herců je to myslím to samé.

Na čem nyní pracujete?

Kromě té fúru let rozepsané knihy teď momentálně na ničem. Čekám na svoji múzu. Ale pár nápadů se mi hlavou honí. Jediná věc, kterou jsem teď dodělal, jsou dramatizace dvou povídek pro rozhlas. Loni jednu mou sci-fi povídku přijali, a tak letos zkouším své štěstí podruhé.

Konzultujete při psaní nové knihy s někým své nápady, nebo se svým přátelům vždy pochlubíte až hotovým dílem?

Moc se neradím, protože vás dotyční mohou nasměrovat úplně jiným směrem nebo vás mohou natolik rozhodit, až o tom díle a dokonce i sobě můžete začít pochybovat. Výhoda psaní oproti divadlu nebo filmu je například v tom, že si vystačíte sám.

Jaký druh literatury preferujete jako čtenář? Máte nějakého oblíbeného autora?

Já osobně velmi rád čtu literaturu faktu. Mým oblíbeným autorem je Miloš Hubáček. Ten dokáže popsat skutečné události tak strhujícím způsobem, že se to čte jako poutavý román.

Nespojují si vás lidé podle příjmení s výtvarníkem a autorem Kravavého románu Josefem Váchalem?

Nikdo si mě s ním nespojuje a ani já jsem žádné faktické příbuzenské spojení nevypátral. Jednou jsem ale zkusil nabídnout jednu svoji knihu nakladatelství Paseka, kde díla Josefa Váchala vydávají, ale musím přiznat, že mi to stejně nepomohlo. Zkrátka když dva dělají totéž, není to totéž.

Hru Madam Colombová zasahuje realizoval už poměrně velký počet ochotnických spolků. Byl jste se tedy někdy na nějakém provedení podívat?

Divadelní spolek Vicena je v pořadí již čtrnáctým souborem, který sáhl po mé bláznivé detektivce. Na pár provedení jsem se už byl podívat a byl to pro mě úžasný zážitek s báječnou atmosférou, která se dnes nezažijete ani v Národním divadle. Škoda jen, že to hrají převážně mimopražské soubory.

Co byste vzkázal divákům, kteří se přijdou podívat do divadla na vaši hru Madam Colombová zasahuje?

Přál bych jim, aby se dobře bavili a představení se jim líbilo.

FOTOGALERIE

Kontakt

Libilo se Vám naše představení? Neváhejte se s námi podělit o své zážitky z divadla na www.vicena.cz.

Dále nás můžete kontaktovat také na adrese:
Divadelní soubor Vicena Ústí nad Orlicí, U hřiště 1182, 562 06 Ústí n. Orł.
předseda souboru Jan Štěpánský

Mobil: 606 788 269

E-mail: stepansky@interterart.cz nebo info@interterart.cz

Korektura: Anežka Jakubcová
Fotografie: Petr Wagenknecht
Tisk GRANTIS Ústí nad Orlicí